

DIRVA

THE FIELD
Nr. 10
Vasaris-February 3, 1958
Cleveland, Ohio

Automobilis - laimės simbolis

(žinios iš Lietuvos)

SIKORSKIO LOTERIJA

Lietuvoje paskelbta nauja valstybinė loterija. Biletų išleidiama trys milijonai (daugiau kaip po vieną kiekvienam gyventojui, įskaitant ir vaikus). Bileto kaina 5 rubliai. Biletus pirkti neprivaloma, bet numatoma, kad visi bus greit išpirkti. Laimės beveik 75 biletai iš kiekvieno tūkstančio. Laimėjimams skiriama 6 milijonai rublių. Tai gi finansų ministeris Sikorskis numato 9 milijonus rublių gryno pelno. Svarbiausieji laimikiai ne piniginiai, o daiktiniai, kurių tarpe pirmoje vietoje stovi automobilai (trys VOLGA ir 12 MOSKVIČ markės), paskui motociklai (33), toliau dviračiai, siuvamos mašinos ir kt.

Tai gi, ne rusiški rubliai, o automobilių laikomi labiausiai geidžiamais ir labiausiai viliojančiais dalykais. Automobilui pirkti Lietuvoje reikia įsirašyti į eilę ir laukti 3-4 metus eilės, arba duoti didelį kyšį, kad laukimo laikas sutrumpėtų (be kyšių tas laikas dažnai nusitęsia iki begalybės). Kas sulaukia ir nuperka, netrunka rasti pirkėjų (iš gerai uždirbančios naujosios aristokratijos tarpo), kurie moka už automobilį maždaug dvigubai, negu valdžios nustatyta kaina. Užtat valdžia pati dabar smarkiai pakėlė automobilį kainas. Pavyzdžiui, minėtasis VOLGA (kuris maždaug atitinka 1955 ar 1956 metų amerikinį PLYMOUTH) dabar kaštuosias bene 40,000 rublių. Pagal bendrąją rublio perkamąją galią tai būtų dar nedidelė kaina, palyginti su automobilį kainomis litais Lietuvos laikais (tai atitiktų tik apie 4,000 litų, o būdavo mokama už maždaug tokį automobilį apie 10,000 litų). Bet dabar tai yra trejų ar net keturių metų inžinieriaus alga (jauni inžinieriai pradeda nuo maždaug 700 rublių per mėnesį, kiti gauti 1000 rublių ar kiek daugiau, jei nėra tokioj tarnyboj, kur susidaro priedu). Todėl automobilis įperkamas tik "naujosios klasės" atstovams ir dar spekuliantams, kurių nors ir nėra didelis gyventojų nuošimtis, bet vis dėlto žymiai daugiau, negu sovietinė pramonė spėja pagaminti automobilių.

PATVIRTINTAS 1958 METŲ PLANAS IR BUDŽETAS

Sausio 22 ir 23 d. Vilniuje įvyko respublikinio sovieto sesija, kurioje buvo patvirtintas 1958 metų ūkinis planas ir biudžetas. Planą referavo plano komiteto pirmininkas J. Laurinaitis, kuris tarp kita ko pažymėjo, kad šiais metais elektros energijos gamyba Lietuvoje padidėsianti beveik 13% daugiau negu pernai, daugiau būsią gaminama statybos medžiagų, žemės ūkio mašinų ir lengvosios pramonės gaminių.

KREPSININKAI IŠVYKO KAZACHSTANAN

Sausio 23 d. geriausioji Lietuvoje krepšinininkų komanda (Kau-no "Zalgiris") išvyko į visasąjungines krepšinio rungtynes Kazachstano sostinėje Alma-Ata. Anksčiau ši komanda buvo iškopusi į pirmą vietą virš visų sovietinių krepšinio komandų, bet pastaruoju metu buvo nu-rungta. Dabar vėl bus kovojama dėl pirmenybės. Išvyko Lauritėnas, Stonkus, Buzelis, Stumbrys,

Radykas, Matačiūnas, Greičiūnas, Masiulis, Geštautas ir Giedraitis.

PROPAGANDOS GRAŽTAS

Vadinamoji politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugija (Lietuvoje veikia jau 10 metų) šiuo metu sakosi surengianti kas savaitę apie 750 paskaitų. Dažniausios paskaitų temos yra apie "religinis prietarus", "privatiasavininkiskumo liekanas", arba "buržuazinės moralės atgyvenas". Esti tačiau ir rimtomis temomis bei rimtų paskaitų.

SAVOTISKAS BENDRADARBIAVIMAS

Kaune prieš kiek laiko pradėta gaminti karakulio kailių imitacijos. Technikas Kostas Stankevičius radijo korespondentui parodė savo sukonstruotą labai sudėtingą mašiną. Jis sunkiai dirbęs, kol sukombinavęs tą mašiną. Panašias mašinas dirbtiniam karakuliui gaminti jis ma-tęs Maskvoj ir Leningrade, bet jokių brėžinių neturėjęs.

Tai jau ne naujiena, kad prie dabartinės tvarkos žmonės tenai didžiuojasi jau išrastų dalykų išradimais. Prieš kiek laiko su dideliu pasigėrėjimu buvo aprašinėjama, su kokių vargu vienas technologas išradinėjo, kaip Kaune pasigaminti... plieno, Ir, esą, išrado. O to reikėjo todėl, kad nebuvę galima gauti plieno, reikalingo jau pradėtiems darbams vykdyti.

KETURIOS DĖŽĖS ETNOGRAFINĖS MEDŽIAGOS

Geografijos Draugijos archyve Leningrade esama XIX amžiaus rusų mokslininko J. P. Kuznecovo surinktos lietuvių etnografinės medžiagos. Ji nuo anų laikų, matyt, nejudinta, nes tebesanti sukimšta keturiose nemazose kartoninėse dėžėse. VI. Norgaila per "Komjaunimo Tiesą" ragina Lietuvos mokslines įstaigas susirūpinti taja medžiaga, ją iširti ir išleisti. Ten esą apie 1000 įvairių, dabar jau ir užmirštų lietuvių dainų, pasakų, patarlių, priežodžių, papročių ir žaidimų aprašymų. Taip pat esą J. P. Kuznecovo rankraščių apie lietuvių kalbą, apie draudimą lietuviams naudotis lotynų raidėmis, net vienas vysk. A. Baranausko 1880 metais Kuznecovui lietuviškai rašytas laiškas, kuriame esą svarstomi literatūrinės lietuvių kalbos klausimai,

ir vysk. Baranausko rankraštis "Mokslas lietuviškos kalbos", kuris, matyt, buvęs autoriaus nusiųstas Kuznecovui recenzuoti ir ten likęs (Kuznecovas mokėjo lietuviškai). Dar ten esą Suvalkijos mokytojo Marcelino Vitkausko 102 puslapių rankraštis "Lietuvių dainos ir patarlės", telšiečio mokytojo Kulino 1854 metų rinkinys "Žemaičių patarlės ir priežodžiai" — daugiau kaip 300 jų, užrašytų Telšių ir Raseinių apskrčiuose pirmoje XIX amžiaus pusėje. Toliau minima 30 vestuvių dainų iš Alsėdžių apylinkės (užr. mokytojo I. Maksimovo), du sąsiuviniai su Kupiškio apylinkės patarlėmis, pasakomis ir dainomis (jų irgi apie 300, užrašyta mokytojo K. Ra-

žylos), Gelgaudiškio mokytojo Ant. Kairiūkščio 1886 metais nusiųstas apie 400 dainų ir pasakų rinkinys, Mariajampolės apylinkės mokytojo Ant. Grodeckio surašytas 104 dainų rinkinys ir t.t.

Esama tenai ir Lauryno Ivinskio rankraščių, kurių tarpe 1870 metais Renavos kaime (Telšių apskr.) sudarytas žemaičių patarlių ir mįslių rinkinys, kurio tik dalis jau anksčiau (1851 ir 1852 metų kalendoriuose) esanti spausdinta. Tarp daugelio kitų dalykų minimas net V. Kudirkos 15 puslapių rankraštis — 5 dainos (dvi su gaidomis) ir 40 patarlių (rankraštis esąs panašus į V. Kudirkos Tilžėje išleista dainų rinkinį "Kanklės").

JAV Tyrinėtojas skrenda aplink žemę!

Pirmasis amerikinis satelitas, pavadintas Explorer (Tyrinėtojas) vardu, nuo sausio 31 d. vakaro skrieja aplink žemę, taisydamas pašlijusį JAV prestižą ir rinkdamas mokslininkams žinias apie erdvę.

Kulipkos formos (80 colių ilgio ir 6 colių skersmens, sverias 30.8 svary) satelitas, nutoldamas nuo žemės iki 1700 mylių, apskrenda orbitą 12 kartų per dieną ir, kaip mokslininkai sako, "gražiai dirba".

Du maži radijo siųstuvai iš satelito pastoviai perduoda gerai girdimus švelnus garso signalus, mažas Geigerio skaitiklis, skirtas kosminio spinduliavimo intensyvumui matuoti, perduoda 30 ženklų per sekundę, kaip ir buvo anksčiau mokslininkų apskaičiuota. Temperatūra satelite viduje yra 30 laips. C.

Laivynui truko tik 14 sekundžių

Satelitą paleido JAV armija, praėjus 4 mėnesiams nuo pirmo-

jo sovietinio sputniko ir 3 mėnesiams nuo antrojo sovietinio paleidimo ir 2 mėnesiams po nepasisekusio laivyno bandymo.

Jupiter-C armijos mokslininkų štabas su Dr. Wernher von Braun, konstravusiu vokiečių V-ginklus, atsigabeno į Cape Canaveral poligoną gruodžio pabaigoje.

Tuo metu laivyno mokslininkai ruošėsi pakartotinai paleisti satelitą nuo Vanguard raketos. Vieną dieną iki iššovimo truko 22 sekundžių, o kitą kartą — tik 14 sekundžių. Abu kartus, kaip korespondentai sako, laivyno mokslininkų dėl nesėkmės vos neįstikto kolektyvinis širdies smūgis.

Vėliau, paaiškęs, jog Vanguardui reikia pakeisti visą ant-rąją raketos dalį, satelito iššovi-mas buvo pavestas armijai Jupiter-C pagalba.

Ir dar susitrukdymai

Sausio 29 d. armija buvo jau galutinai pasiruošusi. Tačiau aštuonių mylių aukšty siautę 200 mylių per valandą vėjai iššovimą sutrukdė dar dvi dienas.

Sausio 31 d. oras pagerėjo, ir nutarta raketa paleisti 10:30 val. vakaro. Likus 45 minutėms iki iššovimo, laiko skaičiavimas sustabdytas, nes kilo įtarimas, kad iš Redstone, pirmosios raketos dalies, sunkiasis degalai. Tačiau įtarimas nepasitvirtino, ir 18 minučių pavėlavus, 10:48 val. specialiai įrengtame trobesyje paspaustas mygtukas. Po keturiolikos su puse sekundžių raketa "pabudo", Redstone sušvito oranžine ugnimi, ir raketa atsplesė nuo žemės.

Praėjus septynioms minutėms, mokslininkai, būdį prie sekimo įrengimų Washingtone, konstatavo, kad satelitas jau orbitoje. Tačiau jie pralaukė 114 minu-

Prezidento Rooseveltto našlė Eleonora Roosevelt, kurios pažiūros į komunizmą labai dažnai sakaliai ir pasipiktinimą, su savo keturiomis sūnėmis.

čių, kol įsiai apskrido pirmąjį ratą aplink žemę. Tada W. Joyce, Tarpt. Geofizinių Metų sekcijos pirmininkas, paskambino prez. Eisenhoweriui į Augustą, Ga., ir pranešė: "Jis jau orbitoje!"

Keletas statistinių duomenų

Satelitą erdvėn išnešusi raketa Jupiter-C buvo keturių dalių, įskaitant ir patį satelitą. Nuo žemės ją atplėšė Jupiter-C įmontuota Redstone, kuri išskėlė raketa 53 mylias. Antrąją dalį sudarė 11 nedidelių Sergeant raketų, pastūmėjusių ją iki 212 mylių, trečiąją dalį, kuri turėjo satelitą atpalaiduoti nuo žemės traukos ir duoti jam greitį — 3 Sergeant raketos, ir pagaliau ketvirtąją — 1 Sergeant ir pats satelitas su įvairiais įrengimais viduje.

Aukščiausiam pakilimo nuo žemės punkte satelitas pasiekia 1700 mylių atstumą, arčiausiam 212. Tai kiek mažesnis atstumas, negu mokslininkai tikėjosi, tačiau žymiai didesnis už sovietinių sputnikų. (Palyginimui: sputnikas II — 1056 ir 143 mylios, sputnikas I — 583 ir 130 mylių). Erdvėje amerikinis satelitas, kuris mokslininkų tarpe vadinamas Alpha 1958, išsilaikys tarp 6 ir 120 mėnesių (10 metų!), sputnikas II — apie 5 mėn., sputnikas I išsilaikė 3 mėnesius.

Explorer arba Alpha 1958 skrenda 18,000 mylių greičiu per valandą. Stipresnysis radijo siųstuvai, kurį gali girdėti ir radijo mėgėjai, bus girdimas apie 2-3 savaites, silpnesnysis, naudojantis mažiau energijos — 2-3 mėnesius. Satelitas bus matomas tik per teleskopus.

Armija leis ir antrąjį

Armijos pareigūnai paskelbė, kad jiems pavesta paleisti ir antrąjį amerikinį satelitą "kada nors tarp dabar ir balandžio mėnesio". Tačiau laivyno atstovai sakosi, kad jie jau sutaisę Vanguardą ir galėtų paleisti antrąjį satelitą anksčiau, negu armija suspės pasiruošti.

Armija taip pat paskelbė, kad ji planuojanti išsauti 500 svary "erdvės vežimą", kuris galėtų būti naudojamas karinės žvalgybos reikalams. Detalizuotas pasiūlymas esą įteiktas gynybos departamentui ir esą laukiama jo sprendimo draug su leidimu statyti naują labai stiprų raketinį variklį.

Amerikinės žvalgybos sluoksniai paskelbė, kad jie turį kai kurių įrodymų, jog sovietai paleidę ir erdvę didžiulę raketa, kuri galėjusi turėti trečiąjį dar didesnį sovietinį satelitą, tačiau oficialiai ši žinia dar nebuvo patvirtinta.

JAV ir rusiškieji satelitai dabar susipažįsta erdvių aukštybėse. Į susirūpinusiojo klausimą — kaip jiems sekasi, buvo gautas toks atsakymas: — Nesirūpinkit, iš tėvų gimdytojų išmokę bendros kalbos jie labai gerai susikalba vokiškai.

JUNGTINĖ ARABŲ RESPUBLIKA

Prieš 800 metų Saladinus Didysis užkariavo arabus ir paskelbė Egipto ir Sirijos sultonų. Vėliau jo imperija subyrėjo, tačiau ideja išliko gyva.

Egipto prez. Nasseris pasi-griebė ją, kaip pirmą žingsnį sujungti visam arabų pasauliui "nuo Atlanto iki Persijos įlankos". Shukri al-Kuwatly, dabartinis Sirijos prezidentas ta ideja žavėjosi jau nuo pat savo jaunystės dienų.

Prieš trejetą metų Egiptas ir Sirija pasirašė savitarpinės gynybos paktą, pagal kurį abiejų kraštų kariuomenės buvo pavestos komanduoti vienam Egipto generolui. Prieš dvejus metus įsteigtas komitetas paruošti planus šių kraštų susijungimui.

Vasario 1 d. abu prezidentai Kaire pasirašė deklaraciją, pagal kurią abu kraštai sujungiami į vieną valstybę, kuri bus žinoma Jungtinės Arabų respublikos vardu. Naujasis kraštas apims 500,000 kv. mylių su 28 mil. gyventojų. Kaip ir Pakistanas, per vidurį jis bus skiriamas priešingų krašto, šiuo atveju Izraelio.

Nors visos susijungimo detalės dar nepaskelbtos, ir deklaracija dar turės būti ratifikuota — greičiausiai vasario 20 d., bet jau žinoma, kad naujoji valstybė turės bendrą vėliavą, bendrą vyriausybę ir parlamentą, vieną armiją ir prezidentą Nasserį, al-Kuwatly bus viceprezidentu. Užsienių politikoje naujoji valstybė laikysis "pozityvaus neutralumo", tačiau iš ligšiolinės patirties jau žinoma, kad Nasseris yra aiškiai nusiteikęs prieš Vakarus, tad naujosios valstybės neutralumas bus prosovietiškas.

Kokio stiprumo politinę jėgą naujoji valstybė sudarys, tuo tarpu dar neaišku.

Jordano karalius Huseinas pasiūlė Irako ir Saudo Arabijos karaliams konferenciją šių kraštų sujungimo klausimu.

BŪSIĄ PER 4 MIL. BEDARBIŲ

Darbo sekretorius Jame P. Mitchell pareiškė, kad vasario mėnesį gali būti tarp 4 ir 4,5 mil. bedarbių. Nedarbas šiek tiek sumažės kovą ir balandžio mėn., "truputį daugiau" — gegužės-birželio mėnesiais.

Mitchell prisipažino, kad 4 milijonus prašokęs bedarbių skaičius "būsiąs didesnis, negu vyriausybė norėtų matyti", tačiau jis esąs įsitikinęs, kad vidur-sarį reikalai pagerėsia. Savo įsitikinimą jis rėmė padidėsiančiais kariniais užsakymais ir pagyvėsiandėmis namų statybomis, taip pat valdžios numatytais didesnėmis kelių statybomis.

Gruodžio mėnesį buvo 3,4 mil. bedarbių. Daugiausia bedarbių pō karo buvo 1950 m. vasario mėnesį — jų skaičius tada siekė 4,684,000.

JIE ĮSIJUNGE Į 179 EILĘ

Dirvos bičiulis inž. K. Krulikas iš Brooklyno, persiuntė ten surinktus pinigų Dirvos dažniniui paremti. Jų tarpe keturiasdešimt penktuoju šimtiniuku į talką įsijungė tautinės srovės tvirtoji jėga — Juozas Ginkus, kuris savo darbu ir materialinėmis aukomis yra atlikęs labai daug didelių darbų.

Iš eilės rėmėjai yra:

Juozas Ginkus,	Brooklyn	\$100.00
J. Sirusas,	Woodhaven	\$50.00
J. Maurukas,	Brooklyn	\$40.00
B. Nemickas	Maspeth	\$25.00
Kazys Algenis,	Brooklyn	\$25.00
Kazys Bačauskas,	Brooklyn	\$25.00
G. Č.,	Brooklyn	\$25.00
Petras Paprockas,	Brooklyn	\$25.00
Vaclovas Alksninis,	Brooklyn	\$20.00
K. ir A. Krulikai,	Brooklyn	\$20.00
Grazina Siliūnienė,	Flushing	\$20.00
Alf. Koncė,	Brooklyn	\$10.00
Juozas Valakas,	Brooklyn	\$10.00
J. Vilpišauskas,	Brooklyn	\$10.00
Vladas Žilinskas,	Brooklyn	\$10.00
Stasys Butkus,	Maspeth	\$5.00
Iš kitų vietovių parama praėjusią savaitę dar gauta:		
J. Kregždė,	Cincinnati	\$10.00
Philadelphijos Tautinės Sąjungos skyrius (A. Kaniušui aukojant \$20.00, B. Vigeliui \$5.00 ir kitiems po mažiau) surinkęs vykusias metiniam susirinkime		\$37.00

Su šios dienos skelbiamais įnašais iš viso gauta \$10,523.95. Visus planus įgyvendinant dar būtina reikia \$9,476.05.

VISAM PASAULY

Bulganinas atsiuntė prez. Eisenhoweriui naują 17 puslapių laišką, greičiausiai su naujais pasiūlymais Rytų-Vakarų derybų klausimu.

Vak. Vokietija vėl atsisakė mokėti už sąjungininkų kariuomenės Vokietijoje išlaikymą. NATO gen. sekr. Spaak išskrido į Bonną bandyti suderinti didėjančius ginčus tarp Vakarų sąjungininkų.

Laukiama, kad vasario mėn. Maskvoje prasidės pasitarimai su Vakarų Vokietijos atstovais. Toms deryboms vokiečiai nemažai skiria dėmesio, nes nori patirti apie dabartinę Maskvos nuotaiką dėl Vokietijos suvienijimo, Rusijos febelaikomų vokiečių gincus tarp Vakarų sąjungininkų.

Iš Alžyro pranešama apie sunkias kovas tarp prancūzų kariuomenės ir nacionalistų sukilėlių.

Vakarų Vokietijoje dar liks 55,000 Anglijos karių, nors pastaruoju metu Anglija iš Vokietijos dalį savo kariuomenės išveža.

JAV davė Austrijos vyriausybei 2 mil. dolerių, pagelbėdama šelpti Vengrijos pabėgėlius. Ligi šiol JAV yra davusios šiam reikalui jau 37 mil. dol.

Iš raudonosios Kinijos vyriausybės pašalinti 3 nekomunistai nariai. Taip pat iš vadinamo Kinijos liaudies kongreso pašalinti 24 deputatai.

Naujojoje sovietinėje 2. Pas. karo versijoje iškliamas Chruščevo vaidmuo, ginant Stalingradą.

Turkų studentai Kipro saloje taip pat gina savo teises ir susiduria su angly kariniais sargybiniais.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigta 1915 metais.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Praėjusios savaitės Draugo dienraštis mus nustebino dviem atvejais, kuriuos verta prisiminti ir dėl jų pasisakyti.

Pirmasis atvejis buvo Dirvos straipsnio apie atvykusios į Clevelandą Sibiro tremtinės Stanislovos Eydrygevičienės persipaudinimas išties, tik pakeičiant antraštę ir visiškai nenurodant iš kur tas straipsnis paimtas.
Mums labai nemalonu, bet esam priversti Draugo redakcijos narius priminti, kad toks elgesys vadinamas straipsnių vogimu. O vogti tikrai labai negražus darbas, kuris vargu ar derinasi su Draugo leidėjų intencijomis.

Antrasis atvejis tai viename Draugo numeryje dviejų žinių atspausdinimas apie Clevelande įvykusį jaunimo vakarą. Vienoje žinioje tas vakaras vertai pagirtas, gi kitoje sukritikuota dalis vakaro programos dalyvių — esą jie nepasiruošę išėjo į sceną. Parašyta taip, tarsi tas vakaras būtų buvęs į meno aukštumas besiveržiančių solistų ar kitokių menininkų pasirodymas.
Kaip žinia, Clevelando lietuvių bendruomenės vadovybė ir ta vakarą norėjo suvesti visų lietuviškųjų organizacijų narius, kad jie tame vakare pasijustų tik lietuviais. Ir to vakaro programą atėjo išpildyti ne kokie ypatingi menininkai, bet tie patys lietuviai jaunuoliai ir jaunuolės, kurie vienoje ar kitoje srityje turi aiškių gabumų, bet nepretenduoja dar būti scenos menininkais.

Patys jaunuoliai tai marga spalvę programą labai šiltai priėmė. Ja buvo patenkinti, kai kuriais numeriais net sužavėti ir vakare dalyvavę vyresnieji. Vakaras jaunuoliams bus ilgai atmintinas, o ir tų jaunuolių tėvams liks džiaugsmas, kad jaunieji moka susieti ir labai kultūringai pasilinksminėti.

Būtų tikrai įdomu, kad tas nepatenkintas ir jaunuolių neratai kritikuojas pasirodytų tikra pavarde. Gal mes jame atpažintume kokią pretenziją pilną clevelandietį, kuris nebeturėdamas ką kritikuoti užsikabino už visiška nekaltų jaunuolių, be patys, pretenduojas į menininkus tikrai bijo kritikos.

Tikrai keista, kad ir Draugas jau nekalbant apie tą keistuolį kritiką, kuriam taip pat turėtų rūpėti, kad daugiau mūsų jaunuoliai tarpusavy draugautų, kad susirinktų nesitenkintų vien šokiais, bet pasirodytų savais dvasiniais sugebėjimais, vieni kitus skatintų lietuviškuoju keliu eiti, deda tokias korespondencijas. Ar nepagalvoja, kad po tokio parašymo atsiras ir tokių, kurie kitą kartą bus jau neprikalbami programos dalį išpildyti? Ar neatsiras ir tokių, kurie pasakys, kad mums dar neverta į sceną eiti, kad paskui nebūtume Draugo ar kito kurio panašaus laikraščio barami?

Čia prisimena mano paties moksleivio dienos, kuriose buvo labai gražių ir atmintinų valandų, kurios daugelį mūsų tada pastūmėjo į spaudos darbo, visuomeninius ir organizacinius kelius. Ir mes esam nepaprastai dėkingi tuometiniam Kėdainių gimnazijos direktoriui Jurgiui Elisonui, kuris visokiomis priemonėmis moksleivius skatino rašyti, rodytis scenoje, rodytis su savistovia kūryba. Žodžiu, rodyti kūrybinę iniciatyvą.

Ir kaip tada būtų buvę, jei po tokio moksleiviško pasirodymo, tuoj būtų pasirodę didžiuliuose laikraščiuose aštrios kritikos korespondencijos? Ar jos nebūtų užmušę tas gražias pastangas? Ar jos nebūtų pakenkę tuometinio mūsų direktoriaus kilniems užsimojimams?

Lygiai tokios pat mintys kyla ir dabar, kada skaitai tokias korespondencijas, kuriose kažkas su kažkuo nori sąsąskaitėles suvesti, ir tai daro braudamiesi į jaunuolių pastangas. Ar tokia korespondencija neardo Bendruomenės apylinkės pastangas, ar neardo jaunimo vadovo, šiuo atveju Liudo Sagio planus, kuris jaunimo lietuviškumo išlaikymui Clevelande tikrai daugiausia laiko pašvenčia?

Būtų nepaprastai gerai, kad tokias korespondencijas rašantįjį daugiau galvotų, o ir redaktoriai, jas gavę, taip pat rimčiau susimastytų!

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

TAI YRA
DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO
RAGANŲ MEDŽIONĖS
KRONIKA
PODRAUG
SU

APMĄSTYMAIS APIE TAI, KAIP ATOMINIAME AMŽIJE KELIAI Į PRAGARĄ TEBEGRINDZIAMSI SENOVISKA GERŲ NORŲ SKALDA.

Dėl žmonių savų-lietuvininkų apšvietos ir geresnės mūsų laikų sampratos surašė
JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

tremtinys,
kapitalistų ne buvęs,
nė tapęs.

ANT PAMINKLO SPALIO REVOLIUCIJOS KETURIASDEŠIMTMEČIO

bei
A'nt Perspėjimo,

kad tikėjimas į netikėjamą taigpi yra opiumas liaudžiai.
išleistas kapitalistiniame
LONDONE — 1957 m.,
ir vten dëlto, kad Vilniuje nebëra Zavadzio spautuvës.

Knyga tuoj bus gaunama Dirvoje.
Dirva yra vienintelis tos knygos platintojas JAV ir Kanadoje.

Kas ir kur?

• **Tautinės Sąjungos pirmininkas inž. E. Bartkus** sausio mėn. 23 ir 24 dienomis lankėsi Washingtone ir su tenyškiais vietiniais veikėjais tarėsi Tautinės Sąjungos veiklos reikalais.

• **Paskutiniame P. L. B. Seimo Organizacinio Komiteto posėdyje** pakeista Seimo Konstitucija ta prasme, kad Seimo atstovai turi būti išrinkti ne vėliau kaip 3 mėn. prieš Seimą. Anksčiau buvo — 6 mėn. Pakeitimas reikėjo padaryti, nes kaikiurių kraštų tarybos, pasinaudodamos ankstesniu konstitucijos pakeitimu, nutarė atstovus rinkti visuotinio balsavimo keliu. JAV tokie rinkimai įvyks balandžio 27 d. kartu su naujosios Tarybos rinkimais.

• **Pasaulio Lietuvių Seimo koncerto ruošia eina pilnu tempu.** Pakviesti ir sutiko dalyvauti šie chorai: Čiurlionio iš Clevelando, Dainavos, Vyrų, Stephens ir Pirmyn — visi iš Čikagos, Varpo — iš Toronto ir Vyrų choras iš Bostono. Koncerto programą sudarys ištraukos iš lietuviškųjų operų: Karnavičiaus — Gražina, Radvila Perkūnas ir Šimkaus — Pagirėnai. Taip pat bus atlikta Šimkaus kantata Atsisveikinimas su Tėvyne ir Žilėvičiaus kantata Vytauto Didžiojo garbei ir dar keletas mažesnių veikalų.

• **Montrealio Lietuvių kredito bendrovė** Litas vasario mėn. 9 d. 12:30 val. Aušros Vartų parapijos salėje šaukia visuotinio narių susirinkimą. Bendrovė praėjusiais metais padarė apyvartos virš 342,000 dolerių sumai. Pelno turėta \$5,614.17. Lito bendrovės valdyba sudaro: A. Norkeiliūnas, P. Rudninkas, D. Jurskas ir J. Skučas. Kredito komisiją — J. Juškevičius, J. Lukoševičius ir A. Kudžma. Revizijos komisiją — J. Bulota, P. Povilaitis ir K. Toliušis.

• **Vidurinių Vakarų sporto apygardos vyrų ir moterų krepšinio bei tinklinio ir apygardinės visų klasių stalo teniso pirmenybės** įvyks kovo 8-9 dienomis Detroito. Apygardos komiteto pavedimu pirmenybės vykdė Detroito LSK Kovas.

• **A. Gaigalaitė, L. Skučaitė, A. Karaša, N. Bogutaitė, R. Česonis** ir G. Buračaitė pasirodys Baltimorėje, 7:30 v. v. vasario

mėn. 8 d., Calvert Hall, studentų ruošiamam "Lituanus" koncerte.

• **Seniausia radijo programa Naujojoje Anglijoje švenčia 24 metų sukaktį.** Sukakties minėjimas įvyks So. Bostono Lietuvių Piliečių auditorijoje vasario mėn. 9 d. 4:30 val. Bus talentų popietė ir pasiviešėjimas.

• **Kanados Lietuvių Bendruomenės Oakvilės apylinkės valdyba** atsiuntė padėką rašytojui Ignui J. Seiniui už padarytą protestą lenkams Stockholme, kada jie žeidė lietuvių tautinius jausmus, savindamiesi sau Vilnių.

• **Lituanus žurnalą remti komitetas** paskelbė, kad praėjusiais metais iš viso tam reikalui surinko \$6,388.83. Komitetui vadovavo Vytautas J. Šliūpas.

• **Lietuvių Tautinis Knygynas** Baltimorėje, Petras Maldeikis iš Cicero, Ill. ir Vyt. Maželis iš Brooklyn, N. Y. laimėjo po 30 tomų biblioteką kiekvienas, virš \$150,000 vertės. Šias knygas, skelbdama prieškalėdinį išpardavimą, paskyrė Gabijos leidykla.

BROOKLYN

TAUTINĖS SĄJUNGOS
PIRMININKAS BROOKLYNE

Sausio 25 d. Liet. Piliečių klubas, įvyko Liet. Taut. S-gos 1-jo ir 11-jo skyrių nepaprastasis susirinkimas, kuriame pagrindiniu kalbėtoju buvo iš Čikagos atvykęs centro valdybos pirm. inž. Eugenijus Bartkus.

Susirinkimą atidarė A. Sodaitis, pakviesdamas pirm. Vytautą Abraitį ir sekr. Mauruką.

S-gos pirm. inž. E. Bartkus apibūdino LT S-gos paskutiniuosius darbus bei ateities planus. O tų planų, gražių idėjų bei pasiryžimo centro valdybai, turint iš jaunosios kartos atstovų pirmininką, tikrai netrūks.

Be kitų užsimojimų, pirm. pažymėjo, jog yra steigiamas prie centro skyrius, kuriam galės priklausyti pavieniai, atskirose vietovėse gyvenantys tautinės minties žmonės, kuriems neįmanoma skyrių įsteigti vietoje. Šis darbas atlikti pavesta LT S-gos centro valdybos vicepirm. inž. J. Jurekui.

Taip pat numatoma įsteigti tautinį fondą, kurio tikslas bus remti tautinę veiklą JAV-e, jaunimo stovyklavimą, tautinių namų statymą ir kt.

Be to, pirm. inž. Bartkus išsamiai apibūdino Dirvos dabartinę būklę ir pabrėžė, jog bus dedamos pastangos išvystyti ir dar dažniau einantį laikraštį ar dienraštį.

LT S-ga yra numaciusi steigti atskirus skyrius jaunosios kartos atstovams, kurių paskutiniu laiku vis daugėja.

Ilgiau buvo apsištota prie PLB-ės ir JAV tautinės minties žmonių ruošiamo kongreso. Pirmininkas pareiškė, kad PLB-ės veikloje yra gyvas reikalas ir galimybė aktyviai dalyvauti kiekvienam lietuviui, todėl S-ga kviečia visus savo narius į jos veiklą jungtis ir visokeriopai remti.

Šių 40 Lietuvos nepriklausomybės atgavimo jubiliejinių metų proga, tautinės minties žmonių vieningumui stiprinti, ruošiamas kongresas š. metų gegužės gale New Yorke, kuriam palpos jau rezervuotos Statler Hotel, Tuo rūpinasi LT S-gos Centro Valdyba.

Diskusijose dalyvavo: Klinga, J. Valakas, D. Penikas, K. Krulikas, J. Širušas, A. Koncė, V. Rastenis ir k.

Buvo pagerbtas k. tik iš spaudos išėjusios knygos "Vyrai Gedimino kalne" autorius Stasys Butkus ir glėbės knygų išplatintą tarp dalyvių.

Po to LT S-gos pirm. inž. E. Bartkui pagerbti įvyko jausmų pobūvis, kurio metu buvo pra-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Chicago skyrius kviečia lietuvišką
visuomenę atsilankyti į

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukakčiai paminėti iškilmingą banketą.

Banketas įvyks vasario 16 d. 7 val. vak.
South Shore Country Club salėse.

Programoje kokteiliai, vakarienė, meninė dalis ir šokiai.

Pakvietimai gaunami Margočio raštinėje arba šaukiant telefonu GR 6-2242. Pakvietimo kaina asmeniui \$12.50.

VLADAS PUSKORIUS,
buv. Lietuvos Operos solistas, bosas, mirė sausio mėn. 27 dieną 3 val. po piet. Athol, Mass. mieste. Čia per paskutinius kelerius metus buvo lietuvių šv. Pranciškaus parapijos vargoninku.

CHICAGO
• **Dirvos skaitytoja Aldona Masiulienė**, slidinėjama sunkiai susižeidė koją. Gydomi brolio Dr. Prano Mažeikos priežiūroje. Dr. P. Mažeika irgi yra žinomas sportininkas — buvęs Lietuvos krepšinio komandos narys.

• **ALT Sąjungos Chicago skyriaus aktyvus narys Pranas Michelevičius** sulaukė iš Prancūzijos atvykusio savo brolio Antano, kuris ten išgyveno 13 metų. Michelevičių dabartinis adresas: 2321 W. 50 Place, Chicago, Ill.

• **Algirdas Bakšys, Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus pirmininkas**, gavo iš Lietuvos konsulo Dr. P. Daužvardžio gražią padėką už pakvietimą dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjime, į kurį yra pakviestas visas Chicagoje reziduojąs diplomatinis - konsuliarinis korpusas bei šiaip įtakingieji politikai, visuomenininkai ir laikraštininkai. Minėjimo banketas įvyks South Shore Klube vasario mėn. 16 d. 7 val. vakaro.

• **Inžinierius ir ponis E. Likanderis** šiomis dienomis sulaukė pirmosios dukrelės. Inž. Eugenijus Likanderis dirba John F. Meissner Eng. ir eina atsakingas pareigas.

• **Vidos Gaškaitės ir Juozo Bandžio-Bandzevičiaus vestuvės** įvyks vasario mėn. 8 d. Vestuvių apeigose giedos iš Clevelando atvykstanti Aldona Stempulienė.

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO MINĖJIMAS
Sausio 19 d. Klaipėdos atvadavimo 35 m. sukakties minėjimą surengė Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija. Kažkodėl į minėjimą žmonių atsilankė žymiai mažiau, negu praeitais metais.

Programą vedė Mažosios Lietuvos Bičiulių D-Jos pirm. Martynas A. Brakas. Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys pasakė trumpą kalbą ir vėliau papasakojo atsiminimus iš 1923 m. sukilimo.

Buv. VLKCo vicepirm. p. Gelžinis paskaitoje kritikavo Amerikos lietuvių neveiklumą, geriau sakant, vadų nemokėjamą pritraukti minios prie tautinio darbo. Sako, iš milijono čia gyvenančių tautiečių turime tik saujelę priklausančių organizacijoms ir dalyvaujančių tautinėje veikloje. Kritiškai peržvelgė ir anuo metu Klaipėdos krašte buvusią tvarką, esą, vokiečiai būvę per daug spaudžiami kai kurių karštų mažlietuvių patriotų ir dėlto, Hitlerių Klaipėdą atplėšus, skaudžiai nukentėjo. Toliau p. Gelžinis papasakojo prisiminimus iš veiklos Vokietijoje ir užgyrė p. Karvelio vedamą politiką, tik aiškiai nepasakė ko-kia.

Nežiūrint, kad ne su visais p. Gelžinio išved. įjūmiais galima sutikti, buvo pasakyta ir sveikų minčių.

UŽGAVENIŲ POBŪVIS
Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris New Yorke vasario 15 dieną Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu patalpose Brooklyne, 280 Union Ave., rengia savo tradicinį užgavėnių pobūvį su Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimu ir linksmaja užgavėnių programa. Bus Jurgio Vėdegio orkestras. Sambūrio nariams ir Sambūrio kviestiams svečiams įėjimas — 3 dol. Pradžią — 8 val. vakarė. Kvietimų galima gauti: E. Noakienė — tel. MI 1-0532.

PHILADELPHIA
TAUTINĖS S-GOS SUSIRINKIMAS, PARAMA DIRVAI, SKYRIAUS GARBĖS NARIAI
Visuotinis Philadelphia skyriaus susirinkimas įvyko sausio mėn. 23 d. Svarbiausiu darbotvarkės punktu buvo valdybos rinkimai.
Senajai valdybai pasitraukus, buvo išrinkti ir pareigomis paskirti: pirm. J. Česorius, vicepirmininkai J. Bakuckas ir S. Mcekūnas, sekretorius A. Jonys, d. P. Didelis ir narys kultūros reikalams Br. Vigelis. Artimiausio skyriaus darbai būtų: suruošti koncertą, kurio pelnas tektų Dirvai paremti ir pavasario gegužinę.
Susirinkimo metu surinkta aukų Dirvai paremti 37 dol. iš

TIKTAI GRAMERCY
Licensed and Bonded by N. J. State Banking Commission
Pasiūlo jums šiuos patarnavimus.
• **PINIGIAI Į LIETUVĄ**
Pristatymas garantuotas per 2 savaites.
100 rublių \$10.00.
Mokeskis už orderį \$5.00.
Didžiausias orderis \$50.00.
• **SIUNTINIAI Į LIETUVĄ**
Reikalauk mūsų 16 puslapių katalogą ir vaistų kainoraštį.
Mūsų 15-ti metai — Tūkstančiai patenkintų klientų.
GRAMERCY
744 BROAD STREET, Room 925
NEWARK, N. J.

DIRVA
atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atsispausdinti profines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.
Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

kurį 20 dol. paaukojo A. Kaniūšis-Kamin. Kiti aukojo smulkesnėmis sumomis.
Ta pačia proga Dirvą užsiprenumeravo: Br. Vigelis, Br. Valius, Br. Sadinauskas.
Išskeltas sumanymas, kad Nepriklausomybės Fondo vėjų geriau būtų praversti rudenį, gal tikėtų ir rugsėjo 8 d.
Senosios kartos atstovai ir veiklūs tautinių organizacijų veikėjai ir pirmieji Tautinės Sąjungos Philadelphia skyr. steigėjai: Z. Jankauskas, A. Kaniūšis ir A. Tvaronavičius išrinkti skyriaus garbės nariais.
Po gražaus ir pasisekusio susirinkimo, buvo alutis, kurio metu pagerbtas veiklus skyriaus ir kitų organizacijų narys, lituanistinės mokyklos rėmėjas, kurio sumanymo dėka buvo pervežta visa Kybartų gimnazijos biblioteka į Vokietiją, dabar esanti Vasario 16 d. gimnazijoje, Algirdas Jonys - Januškevičius. Jo 50 metų amžiaus proga sugiedota ilgiausių metų, linkint sveikatos ir ištvermės tiek asmeniui, tiek visuomeniniam gyvenime.
P. M.

TORONTO
Lietuvos Nepriklausomybės 40 m. sukakties iškilmingame minėjime, kuris įvyks vasario 15 d. Lietuvių Namuose, minėję programos dalį išpildys solistai: M. Vilčiauskaitė ir A. Simanavičius. Jiems akomponuos D. Skrinkskaitė.
Pabaigai pramatomą nuotailingą pobūvis. Minėjimą ruošia LNT Toronto Komitetas. Pradžią 6 val. 30 min.

ROCHESTER
MIRĖ J. AVIZIENIS
1958 m. sausio 26 d. staiga mirė, 52 m. amžiaus sulaukęs Juozas Avizienis, ilgesnį laiką gyvenęs Rochesterje ir paskutiniu metu Hamlin, N. Y., buvo restorano savininkas.
J. Avizienis buvo gimes Amerikoje. Prieš I pasaulinį karą kartu su tėvais grįžo Lietuvon, o 1928 m. vėl atvyko Amerikon ir čia perėjo kietą gyvenimo kelią, bedirbdamas anglies kasyklose ir kt., vėliau pastoviai įsikurdamas Rochesterje perėjo į biznį, kur pradžioje kartu su žmona turėjo grožio saloną, o vėliau įsigijo Hamlin, N. Y. restoraną.
J. Avizienis buvo linksmaus būdo, pasižymėjo ypatingai stipria sveikata, savo laiku buvęs net profesionalus imtininkas, daug padėjo tremtiniais ir buvo susipratęs lietuvis.
Nuliūdime paliko žmoną Oną, du sūnus, seserį E. Užemeckienę ir broli Julij Avizienį, abu gyvenančius Rochesterje ir kitas gimes Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

Kelonė į Pacifiko kraštus (3)

ATSISVEIKINANT SU LOS ANGELES

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Pagaliau atėjo vakaras ir laikas mums atsisveikinti su Los Angeles — tuo gražiu ir dabar vienu iš didžiausių Amerikos miestų, kurį vis daugiau pamėgsta ir lietuviai, kelias čia apsigyventi ir tuo būdu vis daugiau stiprinti naują "lietuviškos turtovės" tolimoje Pacifiko pakrantėje. Aš esu labai dėkingas Los Angeles lietuviams, mano seniems pažįstamiems ir naujai įgytiems draugams, kurie čia mane taip maloniai sutiko, mylėjo, vaišino ir apdovanojo nuostabiais laimingais kelionės linkėjimais mūsų dar tolimai kelionei pas Australijos lietuvių. Kam nesupėjau žodžių ar raštu to pasakyti, tai šia proga per laikraštį pareiškiu mudviejų didelę padėką.

Vakare apleidome viešbutį ir išvažiavome į priplauką, kur laukė mūsų laivas. Los Angeles uostas yra atokiai nuo miesto centro, apie 30 mylių, tačiau jau savo rūšies specialiai kelionė. Mus išvydė iš uosto buvo pažadėję ponai Bielskiai, tačiau jų kaip ir nelaukėme, nes nemanėme, kad jie varginsis vėlai vakare, vykdamie tokį ilgą kelią.

Mes atvykome prie laivo ir nuėjome į savo kabiną apsižiūrėti, susitvarkyti. Gi žiūrime, po kiek laiko atvyksta daktaras ir ponai Bielskiai ir mus bara, kad jie jau visą valandą laukė ir mūsų niekur nesimatė.

Buvo įvykęs nesusipratimas. Mat, mes, nuėję laivan, paprašėm savo kambario raktą, kartu su raktu gaunu ir — Lietuvos ministerio Londone B. K. Balučio laišką. Jis linki linksmos ir naudingos kelionės į ToHmuosius Vakarus ir į antrą pusę pasaulio. Tuojau atsakiau, kad jo laišką jau laive gavau ir padėkojau už linkėjimus.

Tiesa, buvo ir daugiau staigmenų. Kai nuėjau laive pasiimti mūsų kambario raktą, kartu su raktu gaunu ir — Lietuvos ministerio Londone B. K. Balučio laišką. Jis linki linksmos ir naudingos kelionės į ToHmuosius Vakarus ir į antrą pusę pasaulio. Tuojau atsakiau, kad jo laišką jau laive gavau ir padėkojau už linkėjimus.

Antra staigmena: vos mums atėjus į savo kambarį laive, pristatė panelę ar poną ir kviečia mus nufotografuoti. Gerai žinodamas tuos biznius apie keleivių fotografavimą, atsakiau, kad neturiu jokio noro ir reikalo, nes kaip tik, būdamas Los

Angeles, jau kelis kartus buvau fotografuotas.

Tuomet jinai pasakė, kad News Service biuras, kurio ji yra bendradarbiu, gavo telegramą iš Benton Harbor, Mich., News-Palladium laikraščio, prašydami mūsų išvykimo nuotraukos. Na, jei geri kaimynai prašo, tai, savaime aišku, sutikome ir nusifotografavome. Išvykdami iš namų, apie savo kelionę niekam negarsiname, bet, matyt, jie patys kaip nors buvo sužinoję.

Išvydėję pp. Bielskius ir grįžę į savo kambarį, nusprendėme toliau nesitvarkyti ir nesidarbuoti ir net nebūdėti ligi laivo išplaukimo paskutinės minutės. Mat, per tas nuotykingas dienas buvome jau gerokai išvargę, tai skubėjome ramiai pailsėti. O jau savo mantą sūspėjim išsidėstyti ir rytoj. Ir ne tik rytoj, nes laiko turėjome apsieiti. Šis kambarys jau mums tarnaus su viršum 20 dienų, kol pasieksime Sidney, Australijoje...

Išaušus sekančiam dienai, jau buvome Pacifike. Tas didysis vandenynas pradžioje kiek suaudravo, bet vėliau visai nurimo, tartum prisimindamas, kad ramio vandenyno jį verčia būti jo vardas. Plaukdamas net nesijaučiau, kad esi jūroje. Net pradėjo darytis nejuokiu, — jūra perdaug rami, o jūroje būnant, juk kai kada norisi, kad jos būtų audringos, kaip poetai sako. Biznieriui kartais irgi panori būti poetiškos dvasios žmonėmis...

Zinodamas, kad išbūsiu jūroje tokį ilgą laiką, iš anksto prašiau mūsų agentą p. A. Trečioką, jog jis pasirūpintų gauti mums kambarį iš lauko pusės, kad nuolat galėtume matyti vandenį ir saulę. Ko prašėme, tą ir gavome. Kambarys patogus ir didelis, su dviem lovom. Nesijaučiame suspausti ar į kokią skylę sugrūsti.

Laivo gyvenimas, kaip visi tos rūšies keleiviai žino, yra labai malonus. Daug laiko pasvajoti, pasiskaityti, pasiklausti koncertų ar kitokių laivo pramogų. Kambarėje turime keturis radijo tinklus, taip kad nesame atskirti nuo pasaulio ir, kada tik norime, galime gauti pačias vėliausias naujienas. Be to, ir pats laivas kas rytą išspausdina savo laikraštėlį su naujienomis ir visomis žiniomis apie laivo įvykius.

Turėdamas laiko, panorau susipažinti su savo plaukiančio miestelio kaimynais. Vienas iš gana gerų tikresnio susipažini-

mo būdų yra pastudijavimas keleivių sąrašo, kuri laivo atstovybė atspausdino. Iš keleivių dažniausia į akį krito jau prinokę žmonės, kaip mudu, bet daugiausia jų tarpe buvo — tai nunokiusios našlės ir nemažiau nunokiusios panelės (išvada: gera ir naudinga laivais keliauti viengungiams, kurie niekur sausumoje sau negali susirasti gyvenimo draugų...).

Sąrašą radau tu nunokusių našlių per 80, o nunokusių panelių — apie 17. Žinoma, buvo ir kitokių, tėvų su vaikais ir kelios šeimos su visai mažais vaikais, bet vis dėlto iš 332 keleivių, sąrašą išvardintų, vyravo, ar gal tiksliau pasakius, "moteriavo" prinokę ar jau nunokę keleiviai.

Pagal apdraudos bendrovių statistiką, Amerikoje yra per 7,000,000 našlių. Pagal bankininkų statistiką, tos našlės finansiskai kontroliuoja daugelį didžiųjų biznio korporacijų, dažniausiai netiesioginiai, bet kaip bony ar akcijų savininkės. Viena tokia gerai prinočiusi našlė vėliau išlipo Tahiti saloje ir salima pavadinti ne Sauja, o Jauja derliaus.

Po penkių dienų priplaukėme žemės rutulio vidurį-pusiaują, tarptautiniu žodžiu vadinamą ekvatoriumi.

Jau tris dienas prieš tai jūrose pasidarė šilta. Nuolatėjom ant denio ir, nors ir lyg nejausdami saulės kaitros, gerokai apdegėme. Tai pamoka, kurią turėjome geriau žinoti, kadangi ir mūsų farmoje kas vasarą dau-

gelis svečių dėl neatsargumo apdegė daugiau, negu reikia, o pastoviai dejuoja.

Priplaukus ekvatorių, laivo kapitonas atlieka tam tikras ceremonijas, nes to reikalauja labai sena jūrininkų tradicija. Kai kuriuos keleivius Neptūnas nubaudė už neatlikimą tam tikros užduoties, įmesdamas juos su visais drabužiais į vandens baseiną. Na, ir kitokių pamaių buvo išdarinėta, ir ta visa programa tęsėsi ištisą valandą. Užtat kitą rytą laivo kapitonas pirmą kartą keliaujantiems per ekvatorių išdalino diplomus — ir mes vieną gavome. Dabar esame diplomuoti ir pripažinti tikrais tolimojo plaukiojimo jūreiviais.

(Bus daugiau)

Is šalies žiūrint

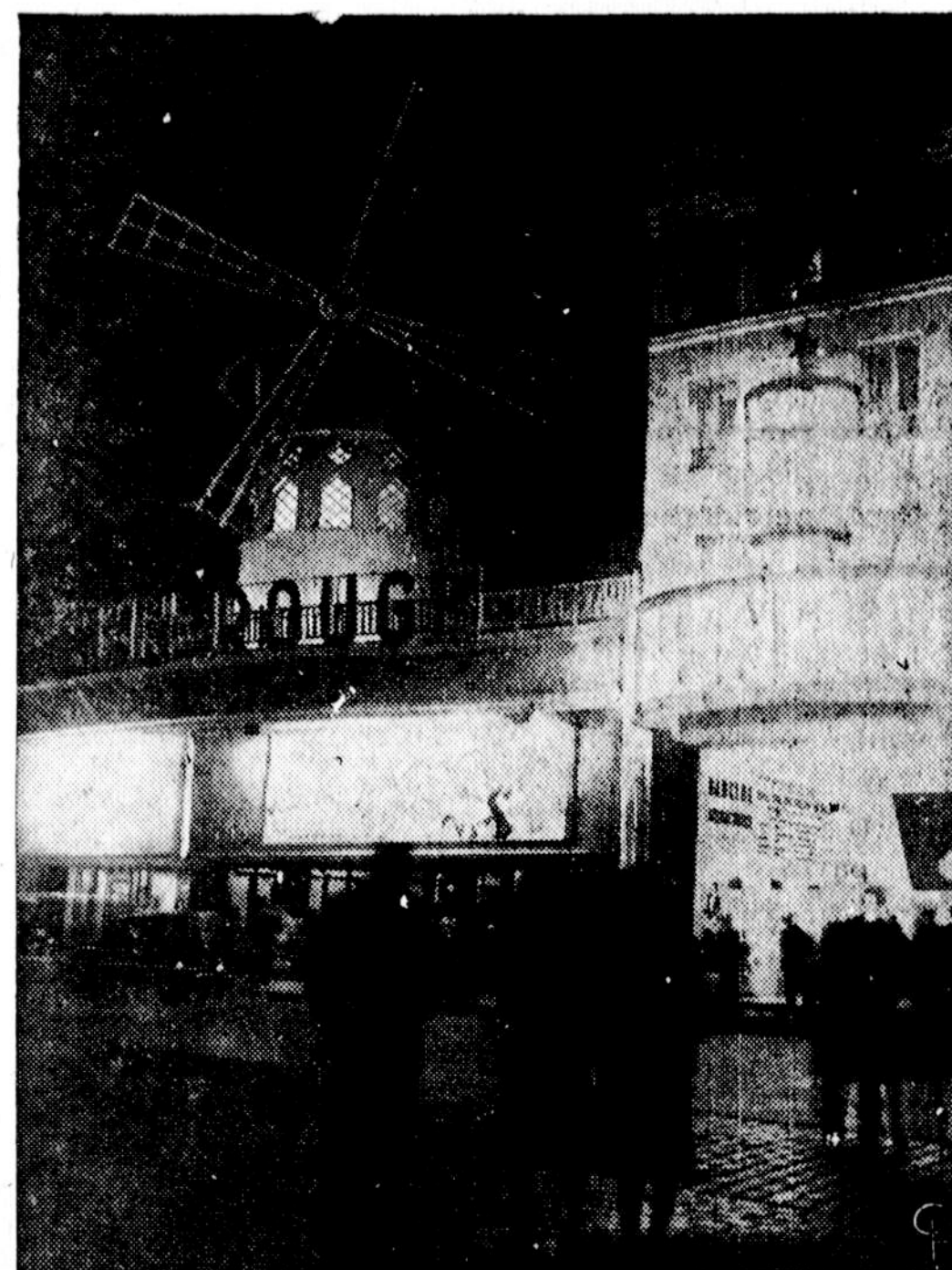
Šis tas apie kai kurias knygas

Sauja derliaus, Nidos klubo leidinys No. 20-21. Skaitymai augantiems ir suaugusiems. Paruošė K. Barėnas. Išeista Londone. Veikalas talpina eilėmis ir proza žymiausių lietuvių rašytojų ir poetų daugiau, kaip 300 skaitymų. Veikalas turi 558 puslapių.

Taigi to leidinio pavadinimas ne vieną gali suklaidinti. Mat sauja tai nedidelis sąkas, o čia, kaip matome, pusėtinai didelė knyga. Todėl tai leidinį buvo galima pavadinti ne Sauja, o Jauja derliaus.

Picturesque Lithuania — Lietuonia! Pintoresca — Gražioji Lietuva. Paruošė Petras Babickas lietuvių, anglų ir ispanų kalbomis. 104 pusl. didelio formato. Spaudos darbą atliko Vladas Vi-jekis.

Sisai puošnus veikalas, gausiai iliustruotas, tinka keleriopiam tikslams. Tinka šiaip jau kiekvienam lietuviui, tinka su pažindinimui su Lietuva ir lietuvių tauta angliskai ir ispaniskai.

Pagarsėjusi Paryžiaus gemblinio vieta "Moulin Rouge", kur daugelis užsieniečių keliautojų palieka savo pinigų.

kai kalbančiose šalyse ir lietuvių palaikymui jauniosios lietuvių kartos, augančios angliskai ir ispaniskai kalbančiose šalyse.

Dievų miškas. Parašė Balys Sruoga. Išeista Lietuvoje. Terros knygų leidyklos perspausdinta Chicagoje. Autorius vaizduoja karo metų koncentracijos stovyklos baisumus Stutthofe.

Tai ketvirta knyga, kurioje aprašomas kacetinis gyvenimas. Pirmoji buvo Vokiečių išeista Jono Grigolaičio "Kacių pragara", antroji A. Gervydo "Už spygliuotų vielų", trečioji kun. S. Ylos "Žmonės ir žvėrys", dabar ketvirtoji Balio Sruogos "Dievų miškas".

Kacetų kankiniai, taip sakant, padarė savo. Aprašė tai, ką jie ir jų nelaimės draugai iškentėjo. Bet teisingumas reikalauja atsizvelgti ir į kitą pusę. Reikia atsiminti ir tą, kad tų pačių nacių deka dešimtys tūkstančių lietuvių gavo progos pabėgti į Vakarus ir išsigelbėti nuo raudonojo teroro, nuo Sibiro, nuo Vorkutos, nuo visokeriopio persekiojimo. Tada naciai dar buvo galioje. Jie galėjo nuleisti aklą geležinę uždangą, ir nei vienas lietuvis tada nebūtų pabėgęs nuo bolševikų. Su mūsų pabėgėliais vokiečiai dalinosi gyvenimo reikmenimis, kurių patiems trūko. Tų pačių vokiečių ir iki šiol išlaikomi keletas tūkstančių mūsų tautiečių, negalėjusių emigruoti. Kodėl mūsų tarpe neatsirado tokių, kurie būtų atvaizdavę vokiečių žmoniškumą taip, kaip kad anie atvaizdavo kacetinį gyvenimą? Ar už tą žmoniškumą vokiečiai neužsėpino lietuvių dėkingumo? Be to juk nedėkingumas yra viena iš didžiųjų nedorų.

"Dievų miško", autorius Balys Sruoga neteisingai atsiliepė apie vokiečių tautą. Eilėraštyje "Klaidi naktis" yra parašęs: I ką pavirto vokiečių tauta, Kadais garsinga muzikais, Ir filosofų smingančia mintim?! Vergų vergai! Vergai iš prigimimo — Vergai paliko ir tironais virtę!

Toli gražu, ne visa vokiečių tauta buvo pavirtusi naciais. Patys vokiečiai pradėjo kentėti nuo saviškių nacių anksčiau, negu žydai arba kiti.

Smilgaičių akvarelė, Draugo premijuotas romanas. Parašė Paulius Jurkus, išleido Lietuvos knygų klubas Chicagoje. Iš šalies žiūrint išrodo, kad ypatingiausia romano dalis yra jo pati pradžia. Romanas pradėdamas šitaip:

KLEBONAS sėdi pas Gimbutą svečių kambaryje, plačiai atskleidęs baltą apsiaustą. — Kleopai, virstu sudžiūvusiui kuniui dėl tų statomų tvartų! — kunigas atsipūčia ir delnu braukia prakaitą nuo kaktos. — Buvau ligi lentos apskaičiavęs, juk ne pirmą būdėlę statau, bet emė ir pritrūko tokių baliklių. Sakau, kur kitur susisėpsiu, jei ne pas mūsų geradarį, kur grios žaliuoja lyg rūtos. Atverk dosnią širdį, duok keletą rastelių iš paklėčio, kad užbaigtume tvartus...

Tai visai neevangeliško kunigo vaizdas. Tokio kunigo vaizdą galėję nupiešti ir koks nors tarybinis rašytojas arba volteriškas laisvamanis.

Stebėtojas

JAV LB ATSTOVŲ I PLB SEIMĄ RINKIMAS

PLB Seimo Organizacinio Komiteto padarytas Laik. PLB Seimo konstitucijos pakeitimas, kad PLB Seimo atstovus atskirų kraštų bendruomenės gali rinkti jų tarybų nustatyta tvarka, įgailino JAV LB Tarybą perbalsuoti JAV LB atstovų rinkimo į PLB Seimą klausimą.

Korespondenciniu būdu balsuodami, JAV LB Tarybos 19 narių iš 21 balsavusio pasisakė už visuotinius JAV LB atstovų rinkimus. Taip pat kartu buvo pasisakyta, kad atstovai būtų renkami kartu su LB Tarybos nariais, tik pagal atskirus kandidatų sąrašus, ir kad atstovų rinkimus vykdytų ta pati Vyr. LB Tarybos Rinkimų Komisija ir tos pačios vietinės apylinkių rinkimų komisijos.

Vyr. Rinkimų Komisijos sutikimas kartu su LB Tarybos rinkimais įvykdyti ir JAV LB atstovų rinkimus į PLB Seimą jau gautas.

Vyr. Rinkimų Komisiją taip pat yra nutarusi atstovų rinkimus vykdyti ta pačia tvarka kaip ir LB Tarybos rinkimus. Taigi rinkimų sąrašai sudaromi, atstovų kandidatai siūlomi ir kt. pagal LB Tarybos rinkimų taisykles. Skirtumas tėra tik tas, kad atstovų renkami ne 20, kiek kad renkami LB Tarybos narių, bet

41. Taip pat Vyr. Rinkimų Komisijai pereina visi tie kandidatai, kurie buvo pasiūlyti LB Tarybos nominacijų komisijai ir kurie yra jau davę savo sutikimą raštu.

Atstovų kandidatų sąrašus Vyr. Rinkimų Komisijai (tiesiogiai ar per vietines rinkimų komisijas) įteikti reikia ta pačia data — ne vėliau kaip iki 1958 kovo 10 d.

KAIP SIŪLOMI LB TARYBOS KANDIDATAI

JAV LB Tarybos kandidatų sąrašą gali siūlyti ne mažiau kaip 10 rinkikų.

Sąrašė gali būti ne daugiau kaip 20 kandidatų, tiek pat renkama ir LB II Tarybos narių.

Kandidatų sąrašė turi būti: nurodyta, kad tai yra kandidatų sąrašas LB Tarybos rinkimams; įrašyta kandidato pavardė, vardas, amžius, profesija, adresas; kandidato parašas, kad sutinka būti renkamas į LB Tarybą ir kad atitinka LB įstatų ir rinkimų taisyklių reikalavimus; duota kandidatų siūlytojų pavardės, vardai, amžius, adresas; siūlytojų parašai, kad jie atitinka rinkimų reikalavimus; kas yra įgailotas siūlytojų sąrašui atstovauti susižinojimo reikalu.

Kandidatas ir siūlytojas tegali pasirašyti tik viename sąrašė.

Kandidatų sąrašai Vyr. Rinkimų Komisijai siunčiami tiesiogiai arba per vietines rinkimų komisijas ne vėliau, kaip iki 1958 kovo 10 d.

Sąrašai su trūkumais grąžinami įgailotiniui ištaisyti, ir tai jis turi atlikti per 7 dienas. Sąrašas, negautas atgal, laikomas atsiimtu, o gautas atgal paveltai arba su nepašalintais trūkumais atmetamas.

DEKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai parenti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Jonynas K. Cleveland	\$2.00
Zidonis M. New Haven	 2.00
Zaborskis F. Medina	 1.00
Mockaitis J., E. Lansing	 2.00
Juozaitis J., Cleveland	 5.00
Zukaitis V., Dayton	 2.00
Lapinskas A., Chicago	 2.00
Maciulis P., E. Chicago	 2.00
Asevičius St., Cleveland	 1.00
Brozius V., Cleveland	 2.00
Bludzius Alb., Detroit	 2.00
Balnionis J., Detroit	 2.00
Bastys Pr., Toronto	 2.00
Satkevičius J., St. Catharines	 2.00
Skrinska B., Willoughby	 2.00
Žvirblis A., Chicago	 2.00
Valeika K., Gary	 2.00

Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

PARADOKSAI

ADOMAS VYČIUS

Kas yra paradoksas? Tai tas, kas turėjo įvykti, o neįvyko, arba kas neturėtų būti, o buvo... Pavyzdžiui: vieni žudė ir plėšikavo Lietuvoje, Lenkijoje, Pirėnų, Lidicoje, Stutthofe, Dachau kacetuose ir kitur, o kiti žudė ir plėšikavo toje pačioje Lietuvoje, Lenkijoje, Vinicoje, Katyne, Černeveje, Rainiuose, Praveniškuose, Sibiro bei Kazachstano kacetuose... Pirmieji atsėdėjo kaltinamųjų suolam, buvo teisti ir nubausti... o antrieji sėdėjo... teisėjų bei prokurorų tarpe... štai, ir yra paradoksas!

Bet aš čia nei apie nusikaltimus, nei apie politiką, tik iš gyvenimo aplink mus... Pastebėjau vieną kitą tokį paradokselį... štai jie...

DARBOVIETĖJE

Savo draugui Jurgiui Kvaskai įvažiavimo Amerikon garantiją aš parūpinau, mat, anksčiau čionais atvažiavau. Atvykusį priėmiau ir į fabriką nuvedžiau, sakau:

— Dabartės, Jurgeli, dirbk ir laikykis šios vietos. Mūsų fabrike darbo visad ne-

trūksta, nepaleis, tik būk, — sakau, — atidus ir darbštus. Kaip nors pasistenk, čia ne Vokietijos stovykla, čia simuliuoti, brolyti, negalima...

O buvome abu iš tos pačios stovyklos, jis — komiteto pirmininkas, o ašai — sekretorius...

Ir žiūriu, mano Jurgelis jau pačią pirmą dieną fabrike suspėjo su visais skyriaus darbininkais pasišnektėti, antrą dieną klausinėja prižiūrėtojo, kaip anam žuklėje besisekė... o už savaitės jau kreipiasi į pro šalį praeinantį direktorių, jo naująjį Pontiacą pagirdamas...

— Jurgeli, — sakau, — mesk tas kalbas ir dirbk! Su kalbom ne toli benuvažiuosi, o jei pasistengsi gerai dirbti, tau atlyginimą greičiau pakels.

— Bešnekėdamas angliskai geriau pramoksiu, o darbas... ne meška, nepabėgs... — atkirtu.

Ir šnekina Jurgis kiekvieną darbininką, praeinantį kokią prižiūrėtoją, ar iš raštinės kokią su reikalais atklydusį... O neapdirbtos

medžiagos prie jo mašinos kalnas auga... Bus blogai... Na, kai jisai jau visiems įkyri, nebėra ką šnekinti — griebia jis tą medžiagą, dirba... ir vėl akį užmeta, kurį čia užkalbinti... Greit jis jau visas mūsų skyriaus mašinas pažino. Prie vienos prieina, prie kitos, viena dirbti pabando, kita... Darbininkai juokiasi... Nėra tvarkos...

— Jurgeli, — sakau, — bus blogai. Nelisk prie svetimų mašinų. Savo darbą dirbk. — Neprapuls! — sako. — Reikia visas mašinas pažinti...

— Palauk, kol prižiūrėtojas paskirs, nevalia sauvališkai nosį visur kaiti... bus blogai, Jurgeli...

O jis nepaiso! Garantiją aš jam padariau. Pas save su visa šeima priėmiau. Į fabriką nuvedžiau. O jis nepaiso mano žodžių. Neklauso. Kas tik fabrike atsitinka, jo visur pilna. Mašina kokia sustoja. Prižiūrėtojo neranda. Du vyrai susiginėja. Jis jau pirmas čia. Lenda su savo kvailais patarimais. Užtikau jį kažkokį sraigtelį į svetimą mašiną besukantį. Aplink vyrai apstoje. Visą darbą sutrikdė. Nėra tvarkos!

— Jurgeli, susimildamas, bėk greit prie savo mašinos, prižiūrėtojas tuojau ateis. Žiūrėk, kas gi čia darosi...

— Nepasius!... Matai, prieteliui tru-

putį mašina sušlubavo, sugedimo neranda... o aš čia ir pataisysiu — mechaniko nereiks šaukti...

O kad žinotumėt, kaip mane erzino tie jo "neprapuls" bei "nepasius"! Atleis ji!... Tikrai atleis! Nebevesiu jo niekur, daugiau jam darbo nebeieškosiu... Gana. Ne vaikas. Pats turi suprasti.

Kartą konvejeris sugedo. Visas fabrikas sustojo. Prižiūrėtojai lakstė kaip skruzdės, kai skruzdėlyną koja užmini, atlėkė inžinieriai, atbėgo direktorius su padėjėju... Vaje, kas čia dėjosi... Darbininkai džiaugėsi, ištelti gavę valandėlę... O mano Jurgis jau ten — prie viršininkų — kažką rodinėja, aiškina, karščiuojasi. Aiškiai ne į savo reikalus kišasi. Tikrai pakvėso vyrukas... Gal atsiliepė emigracijai, stovyklinis gyvenimas... smegenėliai suminkštėjo... anksčiau ne iš kvailių buvo...

Sykį, palikęs darbą, pradingo jisai kažkur kone visam pusdieniui. Atsiranda prie savo mašinos — o čia medžiagos neapdirbtos kalnas stūkso... Prižiūrėtojas čia pat prie jo pribėgo. Pirštu rodo. Galvą kraipo. O Jurgis toks sumišęs, apsiבלausęs, lyg paraudęs... Nuėjo prižiūrėtojas. Atslenku prie jo: — Sakiau, Jurgeli, blogai baigsis. Matai! Ir pagavo tave. Kur gi buvai dingęs?

Sakyk, meldžiamasis. Juk ir aš už tave at-sakingas, brolaus.

— O buvau, — sako, — viršų, kitam skyriui. Matai, galima transportą į mūsų skyrių pagerinti...

— Transportą?! — sušukau, baisiai nustebęs, — ar tu pasiutai?! Koks gi velnias tau pavadė ne savo reikalus tvarkyti? Tai jau iš tiesų tau galvoj negerai darosi... Transportą... Žiūrėk iš ko duoną valgai... parodžiau jam neapdirbtą medžiagą, — aišku, dabar prižiūrėtojas praneš vadovybei ir... amen, brolyti...

— Mat, dabar dar nieko negaliu sakyti, bet man siūlė...

— Tai jau čia nieko nebesiūlys... pavarys ir baigta... Ir žinok, brolyti, aš jau tau kito darbo nebeieškosiu, nebeprašinėsiu ir... pinigų neskolinsiu... Taip ir žinok... Ir šio paskutiniojo mano perspėjimo nepaisydamas, Jurgis vėl kažkurį dieną pradingo, palikęs mašiną ir medžiagą...

Kaip gi buvo toliau? Aišku, jūs galvojat, jį paleido...

Nel Jį paskyrė skyriaus viršininko pavaduotoju! Štai, kaip buvo! O aš, kruopštus ir sąžiningas — likaus vargti prie savo tos prakeiktos mašinos...

(Bus daugiau)

Vokiečių karinė slaptoji žvalgyba
paskutiniojo karo metu

ARTIMUOSE IR TOLIMUOSE RYTUOSE

Atpasakoja L. S.

Von Papen pradeda dirbti taikos garbei

Tarp daugelio politinių klausimų svarbiausias buvo — galėtų rasti galimybę taikai. Vienas amerikiečių valdininkas davė man neoficialiai suprasti, kad vokiečiai neprivaletų nuolat niekinti ir peikti viską, kas amerikoniška. Jei kartą būtų kas draugiška apie kokią amerikiečių pasakytą, tai toks žingsnis jau galėtų vesti prie taikos galimybių aptarimo. Šiuo pasiūlymu pasinaudojo pasiuntinys von Papen savo kalboje, kare žuvusių minėjimo dienos proga 1943 m. vasario mėn. Tuoj po tos kalbos Amerikos senatė diskutuota taikos klausimu.

1943 m. kovo mėn. turkų Užsienio Reikalų Ministerija pranešė mūsų pasiuntinybei, kad New Yorko arkivyskupas, Monsignore Spellmann, dabartinis kardinolas, atvyks Turkijon ir miešitų su pasiuntiniu ar jo patikėtinu. Pasiuntinybė pasiūlė mane, bet Ribbentrop uždraudė bet kokią pokalbį.

Ir kitų valstybių veikla buvo pastebima: rusai kurį laiką bandė užmegzti ryšius su mumis, japonai stengėsi sueti ir pokalbius su amerikiečiais, nuolat vyko nuomonių, o gal ir informacijų pasikeitimai tarp rusų ir japonų.

Japonai pavydulingai saugojo, kad vokiečiai nepradėtų tartis su amerikiečiais. Mano ryšiai su Amerika, kurioje aš veik dešimt metų gyvenau, buvo raktis į akyse. Japonų pasiuntinio Turkijoje patarimas, jį ambasadorius Berlyne, Oshima, 1943 m. kovo ar balandžio mėnesyje mane paskundė Hitleriui. Idomu, jog tas neturėjo jokių pasekų. Matyt, Hitlerio politikai tuomet dar manė turėti vieną kitą galimybę pokalbiams su Amerika. Deja, jis to niekad nesugebėjo išnaudoti.

Canario atstatymas, o mano atšaukimas Vokietijon

1944 metų, vasario mėn. vienas mano įstaigos tarnautojas, kartu su savo žmona, perėjo anglų pusėn. Įvykis, žinoma, nemalonius, bet karinės slaptosios žinių tarnybos darbe su tuom visad reikia skaitytis ir panašūs perbėgimai pasitaiko visur. Kadangi tarnautojo žmona buvo tolimai pasiuntinio von Papen giminitė ir anglų propaganda to jauno vyro reikšmę labai išpūtė, susidarė afera, kurią Himmleris iš savo pusės dar kiek įstengdamas didino. Pastarasis jau senai norėjo išstumti admiralą Canaris iš jo posto, todėl išnaudojo šią progą. Canaris buvo pašalintas, aš — atšauktas Vokietijon.

1944 m. rugpjūčio mėn. santykiai tarp Vokietijos ir Turkijos tapo nutraukti. Tuo pačiu baigėsi slaptosios karinės žvalgybos Artimiesiems ir Viduriniams Rytams skyriaus darbas.

Bandymas kurstyti Afganistaną

Pasirašius vokiečių-sovietų sutartį nepavyko rusus sudominti aktyviai įsikišti Azijoje, bet iš savo pusės rusai sutiko, kad vokiečiai bandytų anglams daryti sunkumus Afganistane ir Indijoje.

Afganistane norėta pašalinti anglams draugišką karalių ir vėl sostan pasodinti anksčiau nuverstą ir Romoje gyvenantį Amanullah. Tuo būtų sudaryta bazė žymiesiems neramumams Indijoje, ypač kalnų gentyse šiaurės vakarų pasienyje: Waziris, Mohmands ir Afridis. Tą planą turėjo prarasti Hadji Mirsa Ahan, vadinamas Ipi fakiru. Šią mintį gyvai rėmė ir partija, savo įgaliotiniui paskyrusi Habicht, kurs įtą Austrijos prijungime vaidino žymią rolę.

Molotovas buvo pasirošęs tam planui pritarti. Bet tiksliau reikala tiriant paaiškėjo, kad reikalinga ne vien rusų "palaiminimo", tačiau jie turėtų pristatyti ginklus ir šaudmenis.

Taip toli nenuėita. Vokietijoje Rosenbergas buvo priešingas tokiam intymiam susitarimui su Sovietų Sąjunga, o ir Canaris bei Užsienio Reikalų ministerija žiūrėjo skeptiškai į šį Habichto "Indišką romaną". Taip viskas palengva ir užmigo.

Karinė slaptoji žvalgyba ir toliau svarstė galimybes sukelti neramumus anglams priešiška nusistatysiu kalnų genčių tarpe. Ipi fakiras jau 1938 metais jiems sudarė daug galvosūkių. Tiek, kad anglai buvo pradėję bombarduoti kaimus, kuriuose įtarijama, kad yra paslėgti kaimai. Buvo suruošę ir dvi baudžiamas ekspedicijas. Bet kalnų gyventojai sugebėjo veiksmingai pasipriešinti: jie sukdavo dirbtinas akmenų griūtis, užpildinėdavo iš pasalių ir kt.

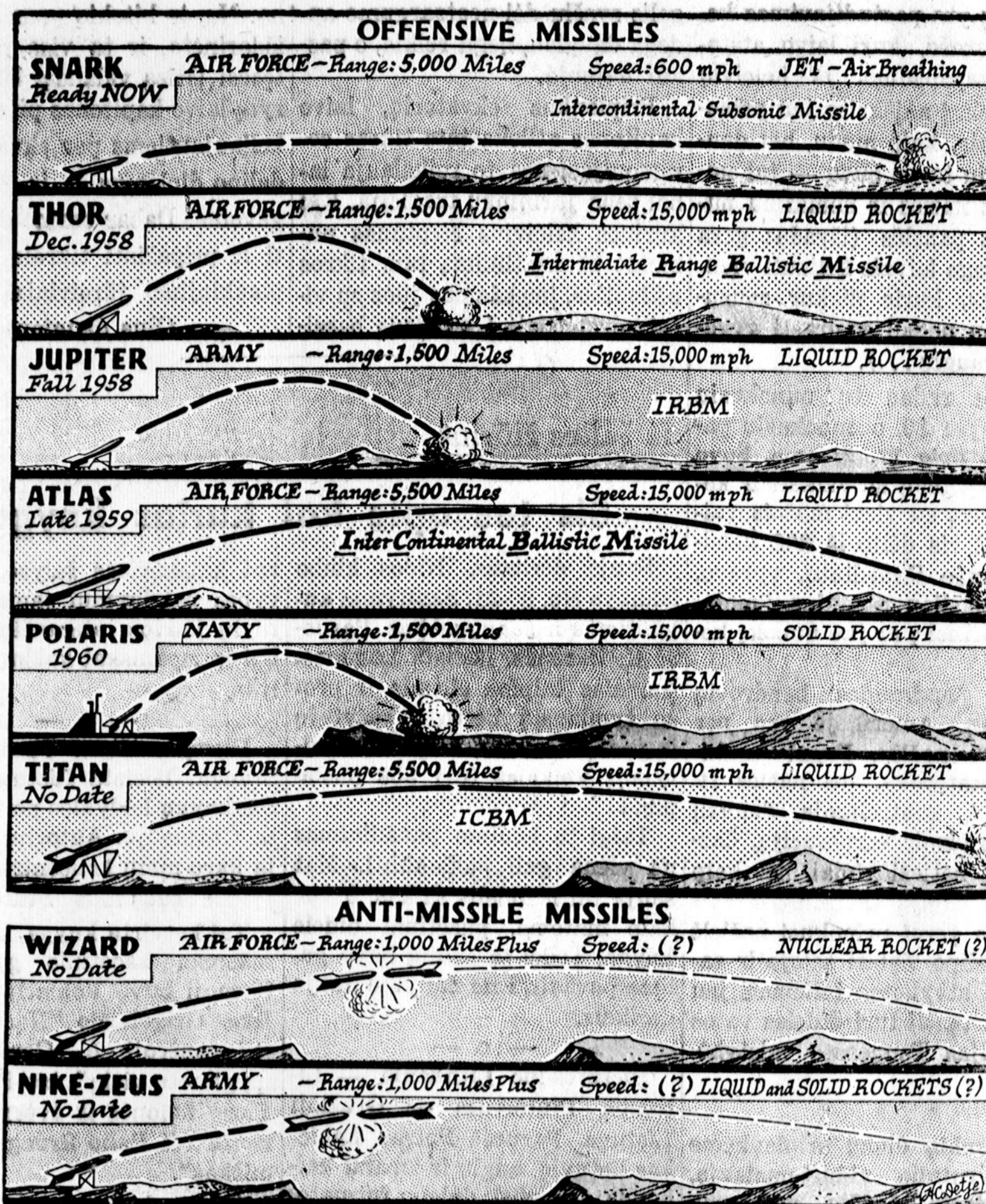
Kontaktą su fakiru palaikė italų konsulas Kabule. Tiesioginius ryšius turėjo užmegsti mūsų karinė slaptoji žvalgyba. Tam ji pasiuntė žymų mokslininką, kuris iš ankštesnių kelionių gerai pažinojo kraštą ir žmones.

Viskas baigėsi tragiškai. Prieš pasiekiant kelionės tikslą afganų žandarmerija mokslininką nušovė, o jo palydovą sunkiai sužeidė. Pasiteisinimui jie pasakojo, kad vietinių gyventojų rūbais vilkintis svetimuosius palaikė Amanullahs pasiuntiniais.

Organizuojami indai

1941 metų pavasarį, vokiečių inžinieriaus lydimas, afganų-rusų sieną peržengė indų nacionalistų vadas Subhas Chandra Bose. Trumpai pabuvojęs Maskvoje atvyko Berlynan ir čia ėmė tuoj rūpintis savo pasekėjų organizavimo indų belaisvių tarpe. Daugumoje šie pateko į vokiečių rankas kovose su britais šiaurinėje Afrikoje. Dalis buvo savanoriškai perbėgusių pas vokiečius. Norint tuos indų nacionalistus panaudoti aktyviai kovai prieš Angliją, buvo įsteigtas atskiras "Indų Legionas". Legionieriai nešiojo vokiškas uniformas, tik ant rankovių turėjo tautinių spalvų ženklą. Sikhs, griežtai nuo kitų atskiriantis sekta — luomas, nešiojo turbanus.

Daug sunkumų sudarė aprūpinimas, maitinimas bei palapinimas jų luomais ir religiniais įsitikinimais taip skirtingų karių. Hindams (Hindu — šiandieninė daugumos indų religija, išsivysčiusi iš Bramanizmo. Vert.) ir mahometonams reikėjo virti atskirai. Net bendras vandens panaudojimas nebuvo įmanomas. Pakakdavo mahometono kario šešėliui paleisti hindui skirtą valgį, ir tas atsisakydavo jį priimti. Kai kartą vienas sikh nusikirpo ilgus plaukus ir barzdą, dar tą pačią naktį buvo savo draugų lovoje nušautas.

Esame davę kap. J. Ramonio apžvalginį rašinį apie lėktuvus ir raketas. Straipsnis susilaukė gausaus skaitytojų dėmesio. Gauti laiškaai sako, kad daugelis skaitytojų dabar turi pilną tų modernių ginklų supratimą. Čia spaudžiame puolaųjų raketų pagrindinius davinius, kurie dar papildys anas žinias.

VERKSMAS NETIKROMIS AŠAROMIS

Tulas Petras Liškauskas per Naujienų tribuną pravirko netikromis ašaromis, kodėl Čikagoje Skautams Remti Draugija remia skautus. Svarbiausia, kam tai draugijai vadovauja Dr. S. Biežis, inž. Jurkūnas, Kalvaitis ir Siliūnas.

Girdi, dabar Čikagoje skautai savo vardu jau nieko neruošia, o visur matom tik šios draugijos vardą: Skautorama, pranešimai iš Jamboree, Kalėdų Eglutė. Kiekviename paruošime pirmose vietose sodinami ir fotografuojami ne skautų vaikai, o tautininkų sudarytos draugijos valdybos nariai.

Leiskite nušluostyti Jums, p. Petrai Liškauskai, ašaras, nes iš pykčio ir pavydo pravirkus, jos karčios ir graužia Jums pačiam akis. Leiskite paklausti, kiek Jūs esate parėmus skautus ar paaukojęs Džiamborės Fondui, neturtingiems skautams Vokietijoje ir prisidėjęs prie skautiškos veiklos darbo? Neliekitė krokodiliškų ašarų, o prisidėkitė prie pozityvaus darbo, stodami į skautų rėmėjus.

Čikagos Skautams Remti Draugija steigdamosi ir dabar tebekviečia visus geros valios patriotas lietuvius jungtis į jos užsibrėžtą darbą. Būsitė ir Jūs sodinamas į pirmas eiles ir Draugijos valdybon išrinktas, nes kaip patyriau, šioje Draugijoje mielai Jums perleisų net ir finansų sekretoriaus pareigas.

Tada būtų Tamstos ir kūni ir dūšiai ramiau, nes neturėtumėte pykčio nei pavydo, o svarbiausia ir sąžinė būtų švaresnė — be melo, kad Dr. Biežio Draugija apmokėjo skautams kelionę į Washingtono sąskrydį.

Patariu į šį mano pasiūlymą rimtai atkreipti dėmesį ir juo pasinaudoti. Todėl, ta pačia proga primenu, kad stodamas ir veikdamas Draugijoje turėtumėte suvaldyti savo partines neapykantas ir į skautų rėmimo darbą žiūrėti blaiviai lietuvių patrioto akimis.

Garbė yra tokiems tautininkams kaip Dr. S. Biežiui, inž. Jurkūnui ir kitiems, kurie su tokiu tauraus patriotiško pasiaukavimu dirba ir aukoja lietuviškos skautiškos palaikymui. Šią garbę pelnysitė ir Jūs prisidėdamas pozityvia parama, bet ne plemalais grigaitiškoje tribunose.

Buvo atsitikimų, kad tose pačiose Naujienose tulas mėgino gąsdinti skautų vadovus ir tėvus, kad skautai prievarta vežami į tautininkų sąskrydį, pasirašydami slapvaidžiu — Skautų Tėvas. Tačiau skautų vadovai tuojau atpažino, kad tas "Tėvas" yra tikras tėvas tokių "skautų", kurie užpildinėja skautų stovyklas, piausto palapines peilais ir braunasi į stovyklaujančių skautų palapines. Tokie "skautai" buvo ne į Washingtoną prievarta vežami, bet iš Windsoro skautų stovyklos su policijos pagalba išvyti, kai jie atvažiavę iš Čikagos naktį griebėsi vandališkų priemonių prieš stovyklaujančius skautus.

Skautininkas

(Bus daugiau)

KAD JŪSŲ GIMINĖS IR ARTIMIEJI GAUTŲ SIUNTINĮ — DOVANA VELYKOMS

JI BŪTINAI IŠSIŪSKITE NEATIDĖLIJOJANT!

Siuntiniu-dovana šventėms pradžuginkit savo artimuosius!

SIŪSKITE SIUNTINIUS DABAR!

NAUDOKITES PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATYDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Licensed by USSR)

135 W. 14th St. New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

PAGAL SUTARTI, SUDARYTĄ SU INTURISTU, FIRMA TEISETA SIŪSTI SIUNTINIUS Į VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmoka firma įstaigoje.

SIŪSTI GALIMA TIK NAUJUS DAIKTUS.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS.

Istaigoje didelis pasirinkimas prekių.

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val.

Klientų patogumui skryliai atidaryti sekančiuose miestuose:

900 Literary Rd. 11339 Jos. Campau

Cleveland 13, Ohio Detroit 12, Mich.

Tel. TOWer 1-1461 Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.

Philadelphia 23, Pa.

Tel. WALnut 5-8878

finansų sekretoriaus pareigas.

Tada būtų Tamstos ir kūni ir dūšiai ramiau, nes neturėtumėte pykčio nei pavydo, o svarbiausia ir sąžinė būtų švaresnė — be melo, kad Dr. Biežio Draugija apmokėjo skautams kelionę į Washingtono sąskrydį.

Patariu į šį mano pasiūlymą rimtai atkreipti dėmesį ir juo pasinaudoti. Todėl, ta pačia proga primenu, kad stodamas ir veikdamas Draugijoje turėtumėte suvaldyti savo partines neapykantas ir į skautų rėmimo darbą žiūrėti blaiviai lietuvių patrioto akimis.

Garbė yra tokiems tautininkams kaip Dr. S. Biežiui, inž. Jurkūnui ir kitiems, kurie su tokiu tauraus patriotiško pasiaukavimu dirba ir aukoja lietuviškos skautiškos palaikymui. Šią garbę pelnysitė ir Jūs prisidėdamas pozityvia parama, bet ne plemalais grigaitiškoje tribunose.

Buvo atsitikimų, kad tose pačiose Naujienose tulas mėgino gąsdinti skautų vadovus ir tėvus, kad skautai prievarta vežami į tautininkų sąskrydį, pasirašydami slapvaidžiu — Skautų Tėvas. Tačiau skautų vadovai tuojau atpažino, kad tas "Tėvas" yra tikras tėvas tokių "skautų", kurie užpildinėja skautų stovyklas, piausto palapines peilais ir braunasi į stovyklaujančių skautų palapines. Tokie "skautai" buvo ne į Washingtoną prievarta vežami, bet iš Windsoro skautų stovyklos su policijos pagalba išvyti, kai jie atvažiavę iš Čikagos naktį griebėsi vandališkų priemonių prieš stovyklaujančius skautus.

Skautininkas

(Bus daugiau)

KAD JŪSŲ GIMINĖS IR ARTIMIEJI GAUTŲ SIUNTINĮ — DOVANA VELYKOMS

JI BŪTINAI IŠSIŪSKITE NEATIDĖLIJOJANT!

Siuntiniu-dovana šventėms pradžuginkit savo artimuosius!

SIŪSKITE SIUNTINIUS DABAR!

NAUDOKITES PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATYDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Licensed by USSR)

135 W. 14th St. New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

PAGAL SUTARTI, SUDARYTĄ SU INTURISTU, FIRMA TEISETA SIŪSTI SIUNTINIUS Į VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmoka firma įstaigoje.

SIŪSTI GALIMA TIK NAUJUS DAIKTUS.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS.

Istaigoje didelis pasirinkimas prekių.

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val.

Klientų patogumui skryliai atidaryti sekančiuose miestuose:

900 Literary Rd. 11339 Jos. Campau

Cleveland 13, Ohio Detroit 12, Mich.

Tel. TOWer 1-1461 Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.

Philadelphia 23, Pa.

Tel. WALnut 5-8878

1958 m. sausio 16 d. Waterbury, Conn., mirė a. e. sktn. Stanislava Venclauskienė - Jakševičiūtė, kilusi iš Šiaulių.

Tai buvo nepaprastai šviesi asmenybė, per ilgą gyvenimą daug padėjusi aplink esantiems, ypač jaunimui.

Spaudos draudimo laike jų namuose buvo slepiamos lietuvių knygos. Ten gaudavo prisiglausti žandary persekiojami lietuvių veikėjai. Ji prisidėjo prie pirmos lietuviškos vaidinimo "Amerika Partyje" Palangoje suorganizuojamos, fotografuojamos, foto-

nizavimo. Kurį laiką gyvendama Rygoje, organizavo lietuvių mokyklėles bei jose mokė, ruošė vaidinimus ir pr.

Savo tėviškėje, šiauliuose, prieš I pas. karą dalyvavo kultūrinėje lietuvių veikloje ir užsiėmė plačiu labdarybės darbu, globodama jaunimą. Karo metu buvo priversta trauktis Rusijon su šeima ir būriu globotinių. Ten velionei teko sunkiai dirbti miško transporte, kad išlaikytų šeimą. Frontams apirus, grįžo Lietuvon, į šiaulius, kur vėl veikliai reikėsi lietuviškajame gyvenime. Čia kelis kartus buvo įrinkta miesto tarybon, dalyvavo gimnazijos tėvų k-to darbuose ir t.t.

1922 m. įkūrus skautams, tapo viena iš šidžiausių jų rėmėjų. Neužilgo ir pati įstojė į skautes ir davė skautės įžodį. Ji buvo viena iš pirmųjų suaugusių moterų, įėjusių skautų tarpan. Už didelių nuopelnus Lietuvos skautijai buvo apdovanoata skautų garbės ženklais, išrinkta į Lietuvos Skautų S-gos Tarybą ir pakelta į skautininkės laipsnį. Jų šeimoje bene visi vaikai bei auklėtiniai yra buvę skautai-tės. Daugelį metų Venclauskių namuose buvo šiaulių rajono, tada apėmusio beveik visą žemaitiją ir šiaurinę Lietuvą, skautų-čių veikimo centras.

A. a. St. Venclauskienė nepaprastai rėmusi, auklėjusi ir auginusi jaunimą, vargan patekusių jaunuolių ar našlaičius. Ji pati sakydavo, kad turinti virš 200 vaikų. Jų namuose nuolat būdavo po keliolika ar net keliasdešimt vaikų bei jaunulių iš karto. Daugelis jų išėjo mokslus, kiti prasilavino, pramoko amatai. Venclauskių šeima buvo palaiminta medžiagine geroje ir niekad iš nieko neprimė jokios medžiaginės paramos savo augininiams išlaikyti.

Sovietams okupavus Lietuvą, buvo atimtas visas Venclauskių turtas, o sktn. St. Venclauskienė su šeima (jos vyras adv. K. Venclauskis buvo miręs prieš kelis mėn.) tapo išmesta iš savo namų.

Nacių okupacijos metu ji ir jos šeimos nariai stengėsi visais būdais padėti persekiojamiems žydams ir yra jų slėpusi savo namuose bei kitur.

1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. 1950 m. atvyko į JAV, apsigyveno Waterbury, kur ir užbaigė savo žemiškąją kelionę. Palaidota Kalvarijos kapinėse. Tebūnie jai lengva šio krašto žemelė.

BOSTON

PIRKDAMI AR PARDUODAMI ATSIMINKIT SAVUOSIUS

Dažnas, norėdamas įsigyti kokį nekilnojamąjį turtą, ar būtiną, pavargsta jo paieškodamas: vaikšto nuo vienos pardavimo-pirkimo įstaigos į kitą, nuo vieno pardavėjo pas kitą, kol sugaišta daug laiko ir neretai patenka į savanaudių rankas.

Taip atsitinka todėl, kad nevisi žino, jog dabar visoje Amerikoje yra suorganizuoti vispusiška nekilnojamų turty pirkimo-pardavimo tarnyba. Angliškai ji vadinama: "Multiple Listing Service". Toji tarnyba yra suorganizuota tam, kad padėtų žmonėms be didelio vargo, be apgaulės, negaistant laiko ir nemetant pinigų, įsigyti bet kokį nekilnojamąjį turtą. Ji yra įsteigta viešosios institucijos, pripažinta ir legalizuota viešųjų organų. Į tą tarnybą įeina visi nekilnojamųjų turty pardavėjai-brokeriai, priimti tik į brokerių sąjungą ir visi jų veiksmai yra tos įstaigos kontroliuojami. Tokiu būdu tie asmenys yra atsakingi už savo veiksmus, ir jais galima drąsiai pasitikėti.

Asmuo, norėdamas parduoti, ar pirkti nekilnojamąjį turtą, ar būtiną, gali be didelio vargo kreiptis į minėtą įstaigą ir užregistruoti savo turtą. Užregistruotas turtas vienoje bet kurioje tų įstaigų, fotografuojamas, foto-

grafijos multiplikuojamos ir išsiunčiamos lietuvių į visus tos įstaigos skyrius, kurie visi iš karto imasi pardavimo darbo.

Vien Massachusetts valstybėje tos įstaigos yra apie 20 apygardų, kuriose dirba virš 1000 atskirų tos įstaigos skyrių ir keli tūkstančiai pardavimo-pirkimo agentų-brokerių.

Norį pirkti namus ar būtiną, užsineja į tokią įstaigą ir ten jam tuojau parodomos fotografijos ir suteikiamos visos rūpimos informacijos.

Dabar tokią įstaigą atidarė ir So. Bostone, vardu: "Boston Homes Co.", 389 W. Broadway. Tel. AN 8-6030. Tai įstaigai vadovauja prityrę pardavėjai-brokeriai: Dr. Bruno Kalvaitis ir Vytautas Stelmokas. Jie mielai tuo reikalu patarnauja Bostono, jo apylinkių, priemiesčių: Cambridge, Allston, Bellerica, Somerville, Waltham, Dedham, Newton, net Brockton, Mattello ir kitų vietų gyventojams.

Taupydami savo brangų laiką ir pinigus, naudokitės jų nemo-kamu ir malonių patarnavimu.

P. B.

VASARIO 16 MINEJIMĄ BOSTONE

rengia ALTo skyrius vasario 16 d., 3 val. p. p. So. Boston High School salėje, Thomas Park. Minėjime dalyvaus ir pasakys kalbą Massachusetts valstybės gubernatorius Foster Furcolo. Taip pat yra pažadėjęs dalyvauti Bostonio miesto meras John B. Hynes. Kalbės Lietuvos garbės konsulas adv. A. Šalna. Pagrindinę kalbą pasakys prel. M. Krupavičius. Po tos kalbos bus įvykdyta rinkliava.

Meninės dalies pradžioj parapijos mokyklos mokiniai atliks trumpą scenos vaidelį, parašytą mokyklos vedėjos seselės Imeldos. Solistė Stasė Daugėlienė, dukters akompanuojama, dainuos solo. O. Ivaškiens taut. šokių grupė pašoks populiarių šokių "Sadutė" ir pabaigoj dainuos parapijos choras, vedamas muz. J. Kačinsko.

Tuojaun po iškilmių So. Bostono Liet. Pil. Dr-jos salėje rengiamas banketas su įvairia programa ir šokiais, kuriems gros studentų orkestras.

Visos trys lietuvių radijo valandos įprastiniu laiku minės tą dieną. Taip pat bus speciali programa per WHIL — 1430 banga 2 val. 30 min.

KAD LINKSMIAU BŪTŲ...

Sūnus: Tėveli, ar tu vis dar augi?

Tėvas: Ne, jau seniai nebeaugu. Kodėl tu klausai?

Sūnus: Kad tėvelio viršugalvis vis dar tebelenda pro plaukus.

Anksti rytą smuklėn įbėga žmogus ir sako:

— Skubiai tris stikluokus degtinės! Turiu išgerti, kol dar nepradėjo triukšmas.

Jam visais tris išgėrus, smuklininkas paklausia:

— O kur tas triukšmas turi prasidėti?

— Turiu prisipažinti, kad neturiu pinigų ir už degtinę negalėsiu užmokėti.

Teisėjas: Kaip tu gali sakyti, kad tu nevegi, kai šis ponas buvo tame pačiame kambaryje ir tave matė?

Kaltinamasis: Kaip jis galėjo matyti, kad jis visą laiką buvo pakišęs galvą po pagalvę?

Atsiprašau, kaimyne, kad mano višta iškapstė tavo daržą.

Bet tu dar nežinai, kad mano šuo šiandien sudraskė tavo vištą.

Tai nelaimė! O aš ką tik suvaidinėjau tavo šunį.

Surinko A. J. Zvirblis

DETROITO LIETUVIAI

Dr. Jonas Sims, (buvęs Šimolūnas) ir jo žmona Marija, užima žymią vietą lietuvių bendruomenės istorijoje. Dr. Jonas yra gimęs Lietuvoje, Joniškelio apylinkėse, bet užaugo ir išsimokslino Amerikoje. Ir šandien jam nėra jokios abejonės, kad Lietuva bus vėl laisva ir nepriklausoma. Jis sako, kad jam "Dirva" gana patinka, tik norėtų trumpesnių straipsnių. Dr. Sims yra ALTS garbės narys.

Inž. Jonas Gaižutis yra naujai išrinktas ALTS Detroito skyriaus pirmininkas, nepaisant to, kad jis yra ir taip perkrautas visuomeniniais ir profesiniais darbais. "Dirvos" korespondentui p. Gaižutis pareiškė, kad tie lietuviai profesionalai, kurie atsisako kandidatuoti į visuomenės rankamus postus, skriaudžia lietuvių. Nuo tokių pareigų šiuo metu bėgti negalima. Ponas Gaižutis mano pirmoje eilėje su spartinti skyriaus darbą ir padėti "Dirvai" žengti tobulėjimo ir finansinio stiprinimo keliu.

Rašytojo Alanto buvimas Detroito lietuvių tarpe vaidina vaidmenį, kurį greičiau pastebi iš kitur atvykę korespondentai, negu nuolat čia gyvenę lietuviai. Alanto neabejotinai didelis kūrėjo talentas ir ryškios, nepamėgdžiojamai originalios idėjos nejuokiomis kelia lietuviško darbo entuziazmą ir ryžtą net ir tujų tarpe, kurie toms idėjoms nepritaria ir toli gražu nėra dideli literatūros mėgėjai.

Alpas Gilyvidis, nepriklausomas Lietuvos politikas ir ekonomistas — Seimo vicepirmininkas, ekonominių organizacijų direktorius ir ilgametis Panevėžio apskritys agronomas — jau įsitraukė į daugelio Detroito lietuvių organizacijų darbą. Jis yra ALTS narys ir džiaugėsi, kad Dirva yra tobulas laikraštis. Pageidautų, kad ji būtų aiškesnė ir kiek griežtesnė.

Marija Sims — pati geriausia Amerikos lietuvių poetė — taip korespondentui pasakė apie Alantas. Alantas ruošiasi greitai laiku patiekti spaudai jos eilėraščių rinkinį. Marija yra plačiai žinoma Dr. Sims žmona, buv. Černeckaitė ir gimusi Lietuvoje, netoli Veiverių. Jos ir jos vyro Jono namas visada atviras lietuvių pasitarimams ir pasisėdėjimams.

Jurgis Mitkus, Lietuvos Kariuomenės Kūrėjas Savanoris yra Detroito LKKS ir "Ramovės" skyriaus pirmininkas. Aktyvus ALTS narys. Į tautininkus jis atėjo dėlto, kad iš praktikos įsitikino (pirmiau buvo aušrininku ir liaudininku), jog

tautininkų pasirinktas keltas tiesia veda į Lietuvos laisvę ir jos žmonių gerovę.

Stasys Šimoliūnas, Lietuvos Kariuomenės Kūrėjas Savanoris, teisininkas, Lietuvoje buvęs apygardos teismo vicepirmininkas, aktyviai dalyvauja ALTS todėl, kad (jo paties žodžiais sakant) toji sąjunga atstovauja tą "auksą viduri", kuris yra labiausiai pajėgus kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Šimoliūnas yra nemažas "Dirvos" gerbėjas.

K. S.

PASKAITA

Vasario 9 d. 4 val. po pietų Tarptautiniam Institute tėvas dr. Tomas Žiuraitis O. P., skaitys paskaitą "Pličiųjų kultūros vandenų nesusipratimo klausimu".

KRUOPŠČIAI RUOSIASI

Vietos skautės ir skautai kruopščiai ruošiasi Kaziuko mūgei, kuri įvyks kovo 23 d. Hispanos Unidos salėje. Aktingai pageibsti ir skautų tėvų komiteitai.

VARŽYBOS

Vasario 8 d. 7 val. vakaro 2240 Grayling, prie Jos. Campau, Ukrainiečių namuose vyks šachmatų varžybos lietuvių su ukrainiečiais.

Boarder Cities lygoje dalyvauja "Kovo" tinklininkų komanda. Norintieji žaisti kviečiami atsilankyti treniruotėse antradieniais 8 val. vakaro Webster mokyklos gimnazistikos salėje, 1450 — 25 gatvė.

Stalo tenisininkai nugalėjo vietos ukrainiečius santykiu 9:0. "Kovą" atstovavo — A. Banys, P. Misiūnas ir J. Šolūnas.

PASITARIMAS

Tautinių šokių grupės pasitarimas įvyko sausio 26 d., kur buvo nutarta padaryti vakarą. Be to buvo aptarta visa eilė grupės reikalų.

PARKWOOD HOME IMPROVEMENT

Apmuša namus Aluma-King, įvairių spalvų amžino aliuminijaus plokštelėmis.

Plokštelės lengvai plaunasi, nesilupa ir nesproginėja. Atliekami kiti remontai, pakeitimai, priestatų ir CEMENTO darbai.

Pigiai statomi standartiniai garažai.

Įkainavimas nemokamas. Skambinkite: GL 1-0562, GL 1-0107 arba WH 3-1027. (16)

DIDELĖ NAUJIENA CLEVELANDE!

PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE ĮVYKSTA
TIK KĄ IŠ ITALIJOS ATVYKUSIOS
solistės JANINOS LIUSTIKAITĖS
KONCERTAS
BE JOS DAR KONCERTE DAINUOJA IŠ
CHICAGOS SOLISTAS
JONAS VAZNELIS

Prie fortepiono muzikas **A. KUČIŪNAS**

Koncertas įvyksta: vasario mėn. 8 d., 6 v. vak.

Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave.

PO KONCERTO ŠOKIAI IR BUFETAS.

Biletai gaunami Dirvoje, Spaudos Kioske ir pas platintojus.

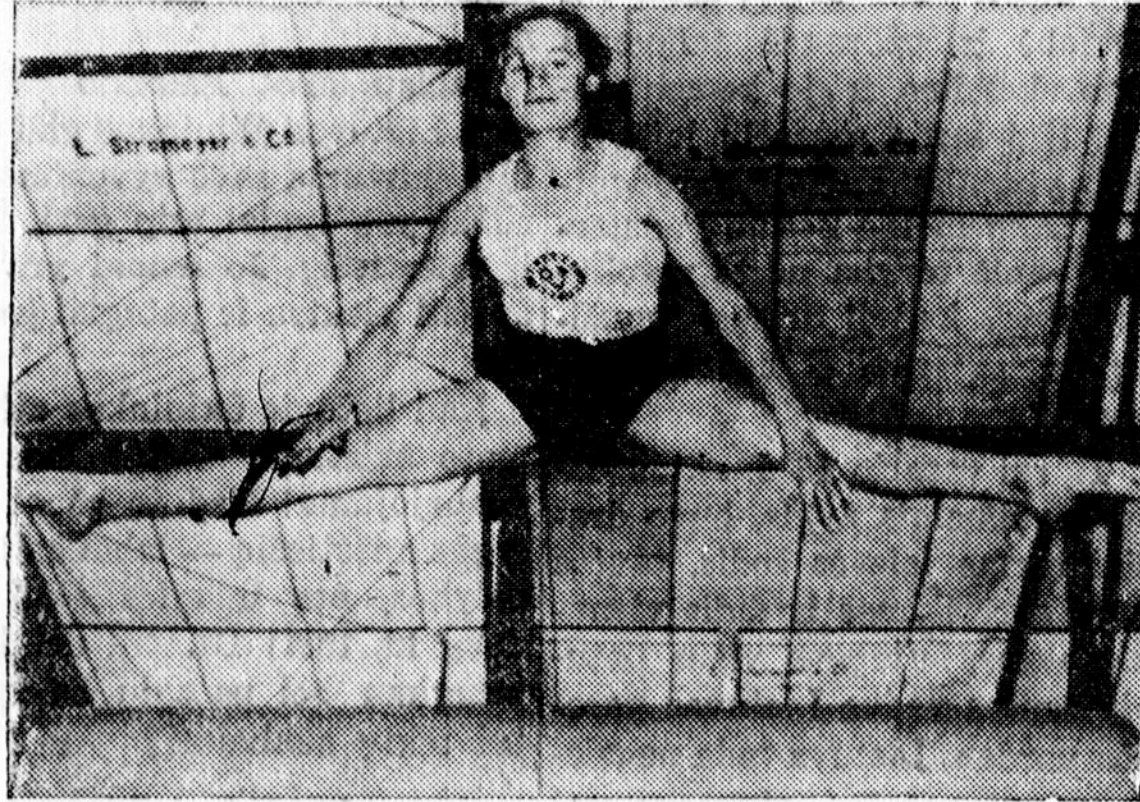
BILETŲ KAINA: 2 DOL. IR 1.50 DOL.;

STUDENTAMS IR MOKSL. 1 DOL.

Visas koncerto pelnas skiriamas solistės studijoms

Italijoje baigti ir lietuviams tremtiniais Sibire
šelpiti.

VISI Kviečiami DALYVAUTI.

PASAULINIO GARSO VAKARŲ VOKIETIJOS GIMNASTŲ

VYRŲ ir MOTERŲ rinktinių
vienkartinė gastrolė

1958 M. VASARIO 9 D. 2:30 VAL. P. P.

CLEVELAND ARENA

3700 Euclid Ave.

BILETAI PO \$0.90, \$1.50 ir \$2.00 GAUNAMI ŠIOSE
VIETOSE:

CLEVELAND EAST SIDE TURNERS — 1616 E. 55 ST.
WEST SIDE TURNERS — 3319 LORAIN AVENUE,
RICHMAN BROS. — 736 EUCLID AVENUE,
ARENA BOX OFFICE — 3700 EUCLID AVENUE.

KALBĖS VASARIO 16-SIOS PROGA

Diugu pranešti, kad, greta spūdingos meninės programos, šių metų vasario šešioliktosios minėjimas, kaip ir dera 40-ies metų sukakties proga, bus žymus ir tuos, kad pagrindiniu kalbėtoju turėsime vieną žinomiausių Clevelando teisėjų, Earl R. Hooverį.

Teisėjas Hooveris yra ne tik visoje Amerikoje žinomas juristas, bet sykiu ir žymus visuomenininkas. Baigęs pragarsėjusį Harvardo universitetą, teisėjas Hooveris iš pat jaunystės domėjosi politika plačiąja prasme, didelės reikšmės skirdamas naujiesiems amerikiečiams, kurių dėka Amerika yra šiandien tuo, kuo ji yra — veržli, vis iš naujo atgyjanti jėga.

Greta teisinio ir visuomeninio įžymumo teisėjas Hooveris yra žinomas ir kaip puikus įvairių organizacijų kalbėtojas, jis kviečiamas kalbėti įvairiausiomis progomis. Bet lietuviams jis gal yra įdomiausias savo griežtai prieš bolševikišką nusistatymu.

Šito dėlai jis kaip tik ir tinka vasario šešioliktosios minėjimui. Šio jubiliejinio vasario šešioliktosios minėjimo proga betgi norėtusi pabrėžti vieną dalyką, kuris priklauso išskirtinai nuo mūsų — gausingą jame dalyvavimą.

Į WHK auditoriją telpa apie 1,200 žmonių. Yra dedama pastangų, kad tą minėjimą kuo plačiausiai paminėtų angliskojai spauda ir radijas. Ta proga, atitinkamas aprašymas bus Cleveland Plain Dealerio iliustruotame priede — Pictorial Magazine. Tačiau, jei vienas kitas amerikietis, kuris į tą minėjimą atsilankys, nematys sausakimšai pripildytos salės, joks iškalbingumas ir rezoliucijų karingumas neišdildys įspūdžio, kad mes nemokam tokių švenčių švęsti.

Julius Smetona

Lietuvių Salės šėrininkų susirinkime buvo išrinkta nauja 1958 metų direkcija,

kuri pasiskirstė pareigomis. Prezidentas — Juozas Gražulis, viceprezidentas — Antanas Buknis, sekretorius — Stasys Gužauskas, išdėininkas — Stasys Mačys, finansų sekretorius — Jonas Apanavičius, salės ir klubo vedėjas — Povilas Sukis, sa-

minėjimo proga skiria dvi premijas Vysk. M. Valančiaus Lit. Ketvirtadienei Mokyklai už geriausiai parašytą rašinį. Rašinio tema bus paskelbta klasėje vasario mėn. 13 d. Geriausias rašinys bus skaitomas Vasario 16 dienos minėjime.

SLA 14 kuopos nariams

dar kartą primenama, kad vasario 4 dieną 7 valandą vakare, lietuvių salės namuose, įvyksta iškilmingas narių susirinkimas, kuriame be įprastinių kuopos reikalų aptarimo, bus paminėta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis. Minėjimo metu kalbas pasakys inž. Pijus J. Žiūrys ir Vytautas Braziulis, o dainininkė Nora Braziulienė, M. Plechavičienė fortepionu pritariant, padainuos keletą dainų. Po minėjimo bus vaišės. Kuopos nariai bei jų šeimos prašomos ne-
vėluoti, kad liktų daugiau laiko pabendrauti.

Biletai į Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo aktą

WHK salėje įsigijami iš anksto Angeles, pakeliui iš N. Mexico siunčia sveikinimus.

Albertas Mikšys,

gyvenęs Lietuvoje, ieško savo sesers Stefanijos Mikšytės-Burbaitienės, Stepo d. Jos adresą pranešti Petriui Stakniui — 1333 East 81 St., Cleveland 3, Ohio, U.S.A.

Teresė ir Vincas Urbaičiai sausio mėn. 28 d. susilaukė sūnaus Vinco.

Julija ir Jurgis Salasevičiai, išvykę ilgesnėn keičionėn į Len Dirvoje, spaudos kioske ir pas ALTO valdybos narius.

Income Tax — pajamų mokesčiai jau pildomi Dirvoje šeštadieniais nuo 11 val. iki 3 val. po pietų arba pagal susitarimą telef. EX 1-5214. Mokesčių pildytojas Jonas Kazlauskas.

D a b a r
p a t s l a i k a s
u ž s i s a k y t i
D I R V A !

Gerą namą parduoda savininkas E. 185 ir Lake Shore rajone

6 kamb. didelis colonial namas. 3 mieg. viršuj. Rūsūs. Kaina \$16,900.

Kreiptis: 18023 Winddard Rd., telef. KE 1-4204.

Gerai namas

Euclide, 2 šeimų, plytinis. Arti susisiekimo, mokyklos ir kt. Didelės ir patogios virtuvės. Turit pamatyti.

Saukit Stanley Yacas
REALM REALTY
IV 1-9911

PRANEŠAMA...
NATIONWIDE'S
naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naujai prisidėjusį (po 14 amžiaus dieną) NE KIEK NEPADIDEJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

ALTO Clevelando skyrius 40 metų Lietuvos nepriklausomybės

Didelis Namų Pasirinkimas

Geriausius rezultatus perkant ir parduodant namus.

Kreipkitės pas Joną Nasvytį.

IV 6-1600

R. A. GALL REALTY CO.

421 E. 200 St., Euclid, Ohio

D E M E S I O ! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiūnia Jūsų sudarytus
naujų daiktų siuntinius

Į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti. Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra: 15"x15"x12".

Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. Maistą kartą su rūbais siųsti neleidžiama.

Ištaiga yra naujai perorganizuota ir klientų patogumui naujose patalpose.

Mūsų pareiga kreipti didžiausią dėmesį į siuntėjui prieinamą įpakavinimą, gerą patarnavimą ir greitą paketų pristatymą.

Naujose patalpose siuntiniai jau priimami.

Visi įstaigos tarnautojai yra lietuviai, dirba gaudami algas, o jokių priedų už pasiunčiamus siuntinius.

Priėmimo valandos kasdien nuo 9:30 iki 6 val. Trečiadieniais nuo 9:30 iki 8 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 3 val.

Adresas: 1313 Addison Rd., kampas Superior ir E. 71st St. Tel. UT 1-0807.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-O'Leenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street. Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairias garsialkalbes. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuvių valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirikišite, visi patogumai Jums.

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2621

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudose-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

936 East 185 Street

ENDicott 1-1763

KE 1-7770

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDZIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Ar Paleckis užmiršo ką rašė?

III

"Tarp Lietuvos Tarybos ir vokiečių okupacinės valdžios Ob. Osto buvo nuolatinių susidūrimų, kurie visiškai suprantami esant skirtingoms jėgoms — pradeda savo pasakojimą p. Malinauskas. — Jie nūeidavo lig tol, kad pats tarybos likimas pakibdavo ore, kai mes nenorėdavom nusileisti Ob. Ostui. Bet dirbti tada buvo smagu. Buvo be galo daug entuziazmo, pasiryžimo, kuris su teikdavo jėgų pakelti visas krizes. Malonu prisiminti tą didelį tarpusavį pasitikėjimą ir vienybę, vyravusią taryboje, nors ten ir visų pažiūrų žmonės buvo. Visą pranešė noras išvesti Lietuvą į naują, laisvo gyvenimo kelią. Draugė rūpėjo ir greičiau palengvinti Lietuvos gyventojų padėjimas ir apginti juos nuo okupantų sauvajės.

To galėjo pasiekti, tiksliai praplėtus tarybos kompetenciją kraštui valdyti ir išgavus iš Vokietijos Lietuvos pripažinimą savarankišku valstybiniu vienetu. Ta linkme irėjo tarybos politinis darbas. Tarybai pavyko užmegzti santykius su Vokietijos Reichstago grupėmis ir ten rasti pritarimo savo siekimams. Vokiečiuose atsirado įtakingų draugų, kurių tarpe minėtins a. a. Erzbergeris, vienas įvykiaučių Reichstago centro (katalikų) partijos vadu. Su juo santykius palaikėme per vieną profesorių, tarnavusių parysčių kareiviu Vilniuje, Vokiečių Tautos Taryboje Kryžiuje.

Reichstage, Elzbergerio dėka buvo iškelta ir smarkiai sukritikuota vokiečių karo valdžios politika Lietuvoje. Dėl tos kritikos turėjo pasitraukti Ob. Ostas šefas kunigaikštis Isenburg-Birsteinas. Reichstago dauguma pažadėjo į Berlyną nuvykusiai Lietuvos delegacijai paremti Lietuvos nepriklausomybės idėją, jei lietuviai sutiks sudaryti tam tikrą konvenciją su Vokietija.

Tačiau, kiek lengva buvo tartis su Reichstago politikais, tiek sunku buvo susikalbėti su karo valdžia, o juk žinoma, kad karo metu Vokietijos politika faktiškai buvo karo vadovybės vada. Ir į Lietuvos klausimą karo vadovybė žiūrėjo kaip į Vokietijos sienų suregulavimo klausimą, o tai reiškė pirmą vietą Lietuvos prijungimą prie Vokietijos be jokių kalbų ir sąlygų. O prasidėjus taikos deryboms Lietuvos Brastose, karo partijos balsas buvo lemiamas.

Tokiomis sąlygomis padarytas kai kuris nusileidimas vokiečiams pateisinamas susirūpinimu, kad bus sudaryta su Rusija taika, o Lietuva nepriklausomybės užtikrinimo negausianti. Tai buvo gruodžio 11 d. aktas, kuriuo pareiškama apie Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymą su sostine Vilniuje, bet pasizadama, kad ta valstybė bus sąjungoj su Vokietija. Tačiau vokiečiai, nežūrind duotų derybose su Ob. Ostu pasižadėjimų, neleido viešai Lietuvos nepriklausomybės skelbti, o tarybos nutarimu apie Lietuvos valstybės atstatymą operavo Lietuvos Brastos taikos derybose kaip įrodymu jau įvykusio Lietuvos apsisprendimo. Tuo tarpu apie nepriklausomybės pripažinimą vokiečiai tylėjo ir Lietuvos delegatų į taikos derybas neleido.

Dar mažiau kalbos galėjo būti apie vokiečių kariuomenės pasitraukimą ir perdavimą valdžios

tarybai, ko taryba reikalavo. Buvo aišku, kad vokiečiai apgaulinėja ir 1917 m. gruodžio 11 d. aktą nori pavartoti grynai aneksijai. Pačioj taryboj kilo nuomonių skirtumų. Svarbu buvo panaikinti tą aktą. Pasiremiant akto neiškumais, kuriuos vokiečiai ir stengėsi panaudoti, buvo iškeltas klausimas tam akui papildyti, pridėdant straipsnį apie Steigiamąjį Seimą, kuris nustatytų santykius su kitomis valstybėmis. Tas pasiūlymas taryboj ir gavo tik 12 balsų iš 20, o keturi nariai (J. Vileišis, St. Kairys, S. Narutavičius ir M. Biržiška) iš tarybos išėjo. Jie išėjo ne tiek protestuodami prieš tarybos daugumą, kiek prieš vokiečių politiką.

Gruodžio 11 d. papildytas aktas buvo kompromisinis kelias tarp to akto ir kito teksto, kuriame Lietuvos nepriklausomybės atstatymas nebuvo jungiamas su Lietuvos-Vokietijos santykiais. Bet vokiečiai ir to kompromiso priimti nenorėjo. Tuo tarpu derybos Lietuvos Brastoj nutrūko ir visas padėjimas pakitėjo. Vokiečių imperialistiški siekimai dar padidėjo ir jie užėmė naujus žemes plotus. Rodos, dar labiau reikėjo bijoti jų galybės ir jai nusilenkti. Tačiau taryba visai priešingai pasielgė ir nusistatė griežtai eiti savo keliu, panaikindama net aukščiau minėtą kompromisą. Čia žymėtinas yra tarybos nutarimas, kuriuo panaikinami visi anksčiau nuotiejai pasižadėjimai tuo atveju, jei tas kompromisas nebus vokiečių priimtas ir Vokietija Lietuvos nepriklausomybės nepripažins. Į pasiūstą paklausimą vokiečiai tik atsakė, kad Vokietija Lietuvą pripažinsianti, bet kada — jėgų pažadą neduoda. Taryba tuo būdu gavo laisvas rankas.

Dabar rūpėjo atstatyti taryboj vienybę. Pradėta tartis su išėjusiais 4 nariais dėl bendros Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo formulės. Labai daug ginčų iškėlė žodis "galutinai" sakinyje apie valstybės pamatų ir santykių su kitomis valstybėmis nustatymą. Opozicionieriai priešinosi tam žodžiui, motyvuodami, kad ne tik galutinai, bet ir bendrai tų pamatų ir santykių niekas kitas nustatyti neturi, kaip tik tiktai Steigiamasis Seimas. Pagaliau susitarta ir Vilniuje, Didžiojojo gatvė, 13, stralio namuose 1918 m. vasario 16 d. 1:30 val. dienos pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas. Pasirašėme visi 20 tarybos narių abeclės tvarka.

Negana dar pasirašymo, reikėjo nepriklausomybės paskelbimo aktą ir viešai paskelbti. Vos

tik įvyko pasirašymas, tekstą nusiuatėme į "Lietuvos Aida" ir spaustuvėje jį surinko. Korektūros nuotrauką nusiuntė į "Pressestelle", o mašiną paleido. Gavę korektūrą vokiečiai tuoj "Lietuvos Aido" numerį konfiskavo, bet apie 70 egzempliorių pasisėkė paslėpti. Tuo tarpu ištikimas tarybos draugas jau minėtas kareivis profesorius nuvežė akto tekstą į Berlyną Erzbergeriui, o jis perdavė kai kurioms vokiečių didesniųjų laikraščių redakcijoms. Ir didelis buvo okupacinės valdžios nustebimas, kad griežtai uždraustasis vietos spaudoj dokumentas pasirodė keliuose Berlyno dienraščiuose. Net

KAIP DABAR PALECKIS MELUOJA

Sovietai platina Amerikoje savo propagandinį žurnalą "U. S. S. R.". žurnalas spausdinamas ant gero popieriaus (tokį vargu sovietai ar turi!) čia Amerikoje. Šiame žurnale, jei kas jį sekė, viskas, žinoma, vaizduojama rožinėmis spalvomis: visur linksmi bei patenkinti veidai, šoka kolchozininkai, gražūs kolchozai ir t. t.

Šių metų numeryje 1 (16) yra ir straipsnis apie Lietuvą parašytas J. Paleckio ir pavadintas "Klestinti Lietuva".

Draugas Paleckis pradeda šį straipsnį taip: "Nežiūrint, kad mes lietuviai prisijungėme prie sovietų tautų tikrai prieš 18 metų, t. y. 1940 metais".

— Jau pirmas jo sakiny yra grynas melo žodis. Draugas Paleckis ir mes visi puikiai dar atsimename, kaip buvo "prijungta", kaip Lietuvą užplūdo raudonoji armija, kaip ekavedistai suiminėjo žmones...

Gi tikrumoje, jau 1939 metų rudenį, kada sovietai puolė Lenkiją ir užėmė Vilnių, sovietų melagijų buvo viskas paruošta Lietuvos užgrobumui. Man pačiam teko būti Vilniuje tuoj po mūsų kariuomenės įvygių 1939 metais ir sutikti tada vieną žmogų, kurs man papasakojo vieną tuomet dar nesuprantamą įvykį. Vienas iš pradžiuojančių sovietų karininkų jį sustabdė ir paklausė kelio iš miesto į kažkokią tai vietovę. Kad būtų aiškiau, tas sovietų karininkas išsitraukė karišką žemėlapią ir ant jo žymėjo. Gi mano minimas žmogus su didžiausia nuostaba pastebėjo, kad virš žemėlapiu buvo rusiškais raidėmis parašyta "Litovskaja SSSR". — Tai buvo 1939 metų rudenį... Gi tuo pat metu sovietai vedė derybas su Lietuva ir pasirašinėjo draugiskumo sutartis!

Na, kas kas, bet draugas Paleckis tikrai žino visą taip vadinamo "prisijungimo" istoriją, tik deja, jos nesako ir negali pasakyti.

Vokietijos valdžia irgi greit susigriebė ir uždraudė tolimesnį akto skelbimą ir jo komentavimą. Kai kurie vokiečių laikraščiai, ypač kanclerio "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" smarkiai puolė tarybą už tą revoliucinį žygį, kad ji drįsusi "mužikų tautai" skelbti nepriklausomybę.

Tikrai vasario 16 d. aktas buvo revoliucinis žygis, buvo drąsiai tartas laisvės žodis, tautos noro pareiškimas ir didis vienybės aktas, sujungęs visus lietuvių tautos vadus Lietuvos gėrovės vardu. Lietuva tada negalėjo apie tą svarbųjį aktą sužinoti ir sunku buvo tikėti, kad nedidelis lietuvių veikėjų būrelis, prieš apsuptys, galėtų išdrįsti tokiam žygiui. Tuo būdu, vasario 16 d. aktas nebuvo kieno nors malonės aktas, nepriklausomybės dovanojimo aktas, bet juo mes patys sau laisvę paėmėme, tik patys sau dėkingi už jį būdami. Tiesa, apie akto įgyvendinimą tada negalėjo būti kalbos, bet gimė galinga viltis, buvo raptas tikrasis pagrindas, tikrasis žodis. Ir neilgai reikėjo laukti — vilfis neapvylo: žodis virto kūnu. (Pabaiga)

Toliau straipsnyje Lietuvos Nepriklausomybės laikai juodinami kiek tik galima. Lietuva, pagal Paleckį, (prieš rusų okupaciją) buvo "viena iš daugelio labiausiai ekonomiškai prislėgtų Europos šalių... Gyvenimo lygis buvo ypatingai žemas."

Jei Lietuvoje gyvenimo lygis buvo toks žemas, tai kaip turėjo būti Sovietų Sąjungoje, jei jos kareiviai, pagyvenę Lietuvoje, vadino ją "Malaja Amerika" (mažąja Amerika)!!!

Galia, kad draugas Paleckas plačiau neparašo apie "gerą" gyvenimo lygį dabartinėje rusų valintoje Lietuvoje, kur net paprasta moteriška skarelė kainuoja apie 50 rublių (jei ne daugiau!), tuo tarpu kai kolchozininkai gauno po rublį ar du už darb dieną. Taigi, kad nusipirktų tokia moterišką skarelę, jam reikia išdirbti 20 ar daugiau dienų! Ar tai yra aukšto gyvenimo lygio pavyzdys, drauge Paleckis?

1940 metais, sako Paleckis "Lietuva su 3 milijonais gyventojų turėjo 115.000 bedarbių". Kad buvo 15.000 — tai galimas dalykas, bet kad 115.000 — tai tikras melas!

"Dabar Lietuvoje nėra bedarbių", tęsia toliau "draugas prezidentas". — Žinoma, jei 300.000 (o gal ir daugiau) yra išduyta ar išvežta į Sibirą, — aišku, kad bedarbių nėra, o jei koks atsitanda, tai pats tuoj "savanoriškai" išvažiuoja į kokį brolį "kazachstaną" dirvonų plėsti...

Skyrelyje, užvardintame "Lietuvos ūkininkas" aprašoma kaip blogai mūsų ūkininkai gyvena, kaip baisiai buvo įsiskolinę. Kai dėl skolų, tai amerikiečiai dar labiau yra įsiskolinę, o vis dėlto jų gyvenimo lygis yra aukščiausias pasaulyje.

Vienok draugas Paleckis pripažįsta, kad "nebuvo lengva atsiskirti su senomis tradicijomis ir gyvenimo būdu".

Mes čia žinome, kad nebuvo lengva, kad tūkstančiai už tą iškelia į Sibiro tundras... To,

žinoma, draugas Paleckis nemisi!

Tačiau anot Paleckio "šandien Lietuvos ūkininkas gali matyti skirtumą savo gyvenime. Jo rūbai yra lygiai taip geri, kaip ir miestiečių. Jo namai yra apšviesti elektra ir patogiai įrengti."

Kad lietuvis ūkininkas aiškiai mato skirtumą — tuo mes nei neabejojame! Kad jų rūbai yra lygūs miestiečių — labai galimas dalykas, nes ir miestiečiai ne daug ką turi! O, tik dėl butų įrengimų bei patogių baldų — tai tektų suabejoti?

Kiek mes žinome, Lietuvos baldų fabrikai visą laiką buvo užimti kitais "svarbiais uždaviniais", būtent pagaminimu baldų Maskvos universitetams ir t. t. Nebent broliškoms respublikoms siuntyto ir gėlojo ir prisuntę kolchozininkams modernių bei patogių baldų... bet vėl, kaip jie už tuos baldus užsimokėjo, ar iš jų gaunamų 2 darbdienio rublių?

"Jei kiekvienas gaus išsimokslinimą, kas prižiūrės kiaušius? — tokį atsakymą gaudavo Lietuvos liaudis senuose laikuose ir petijcas dėl švietimo praplėtimo, mokyklų pagerinimo, mokytojų buities pakėlimo. Dauguma Lietuvos gyventojų, miesto ir kaimo, negalėjo gauti išsilavinimo ir buvo beraščiai".

Taip šmeižia ir meluoja apie Nepriklausomą Lietuvą. Visi mes žinome, kad Lietuvoje buvo privalomas pradžios mokslas, kad jau 1939 metais buvo prienama prie 6 metų pradžios mokyklos, kad mūsų gimnazijos ir universitetai buvo nemažesnio lygio, negu Vakarų Europos!

Toliau Paleckis giriasi knygu tiražu. Kad yra išleista ir keliolika gerų knygų, to mes neneigsiame, bet, kad propagandinė komunistų literatūra bei broišius užima gal net ir daugiau kaip 50% viso tiražo (jei ne 75%), tai irgi tikra tiesa!

Ji laisvoje Lietuvoje buvo leidžiamos įvairios knygos, ne vien tik komunistinės kaip kad dabar!

Rašydamas apie teatrus bei meną Paleckis vėl giriasi ir operuoja skaičiais...

Vienok ir Nepriklausomoje Lietuvoje veikė teatrai, veikė mėgėjų teatrai ir taipgi šokių bei dainų ansambliai. Ir jie dainavo grynus lietuviškas dainas, o ne kokias "katiušas" ar sulietuvintas "tačiankas"...

Kaip matome iš duotųjų citatų, draugas Paleckis šmeižia amerikiečiams Nepr. Lietuvą. Pagal jį, lietuviai laisvoje Lietuvoje nesirūpino nieku, nei tauta, nei jos kūryba, nei menu. Tik rusams okupavus Lietuvą, atgijo mūsų lietuviška kultūra, menas, švietimas?!

Vienok, kas čia nuostabaus! Juk ir "Didžioji Sovietinė Enciklopedija" skyrė apie Lietuvą ir Lietuvos okupavimą 1795 m. rašė, kad "Lietuvos prijungimas prie Rusijos turėjo lietuvių tautai didelę progresyvią reikšmę"... nes "Lietuvių tautos kultūra toliau vystėsi pažangiosios rusų kultūros įtakoje".

Geriau, manau, nei pats "tėvas bei mokytojas" Stalinas nepasakytų!

Taigi, iš viso to yra gera išvada visoms tautomis, kartu ir amerikiečiams! Jei norite, kad kiltų "kultūra", prisijunkite ar būkite prijungti prie Sovietų Rusijos. Ji jums, išuždius kelis milijonus žmonių, parodys kaip reikia dirbti ir kelti kultūrą (jei ne tikrovėje, tai bent ant statistinio popierio!), nes pagal juos nepriklausomos valstybės pačios, be sovietų globos, nieko gero nepadarė..., nei pusę savo valstybės biudžeto neatidavė (kaip kad dabar Lietuvos TSR), nei "broliškomis" Sibiro bei Azijos respublikoms 300.000 nekalbų žmonių vergų darbams nepasituntė... (kaip kad tas pats "draugas" Justas Paleckis padėjo rusams padaryti...).

LIETUVOS KRONIKA

(1918. II. 16 — 1940. VI. 15)

Copyright by National Lithuanian Society of America, Inc.

Sudarė A. GERUTIS

1920 METAI

Sausis

2-3. Lietuvos kariuomenės žvalgai, perėję Dauguvą, paskutinį kartą puolė bolševikus.

3. Lenkai ir latviai, drauge puolė bolševikus, paėmė Daugpilį ir atskyrė Lietuvos kariuomenę nuo bolševikų. Tai reiškė faktišką lietuvių bolševikų karo pabaigą.

5. Lietuvos diplomatinė misija atvyko į Vašingtoną.

9. Alijantų ir Vokietijos atstovai Paryžiuje pasirašė sutarimą dėl Klaipėdos krašto perdavimo santarvininkams.

10. Įsigaliojus Versalės sutarčiai, Klaipėdos kraštas perėjo alijantų žinion.

12. Lietuvos diplomatinės misijos nariai buvo neoficialiai priimti Amerikos Jungtinių Valstybių valstybės sekretoriaus Lansingo.

15. Kaune įsteigta Vokietijos atstovybė.

21. Kaune pasirašyta sutartis su Austrija dėl jos karo belaisvių Rusijoje pervežimo per Lietuvos teritoriją.

21-23. Helsinkyje vyko Baltijos politinė konferencija, kurioje dalyvavo Lietuvos, Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lenkijos atstovai.

27. Privatine iniciatyva Kaune atidaryti Aukštieji Kursai su 6 skyriais: humanitariniu, juridiniu, matematikos-fizikos, gamtos-medicinos ir technikos. Iš jų išaugo Lietuvos universitetas. Kursų vedėjas buvo prof. Z. Žemaitis.

(—) Sausio pabaigoje Kaune įsikūrė Lietuvos Meno Kūrėjų Draugija.

Vasaris

5. Su Sov. Rusija pasirašytos karo paliaubos.

6. Paskelbta, kad Steigiamoj Seimo rinkimai įvyks balandžio 14 ir 15 d.d.

13. Vokiečių kariuomenė išvyko iš Klaipėdos krašto.

14. Į Klaipėdą kaip krašto gubernatorius atvyko prancūzų generolas Odry.

15. Gen. Odry perėmė Klaipėdos krašte laikiną valdžią. Tą pačią dieną krašto gubernatorių paskelbė pranešimą gyventojams apie valdžios perėmimą.

21. Prūsų Lietuvių Tautos Taryba savo posėdyje Klaipėdoje paskelbė reikalavimą, kad Mažoji Lietuva būtų neatidėliojant sujungta su Didžiąja Lietuva.

Kovas

2. Ryšium su paskelbtais rinkimais į Steigiamąjį Seimą Lietuvos vyriausybė išleido atsisaukimą į lietuvių tautą, kviesdama krašte išlaikyti rimtį ir gausiai rinkimuose dalyvauti.

15. Baigėsi terminas kandidatų sąrašams į St. Seimą išteikti.

20. Valstybės Taryba, kaip laikinas Lietuvos parlamentas, iškilmingame posėdyje priėmė Prūsų Lietuvos atstovus į Valstybės Tarybą: Dr. Vilių Gaigalaitį, Martyną Jankų, Jurgį Strekį ir Kristupą Lekšą.

24. Lietuvos misija įteikė Amerikos Jungtinių Valstybių valstybės departamentui memorandumą Lietuvos pripažinimo de jure klausimu.

Balandis

1. Prie užsienio reikalų ministerijos įsteigta Lietuvos Telegramų Agentūra "Elta".

14-15. Rinkimai į Steigiamąjį Seimą pratesti dar vieni dieniai. Išrinkta 112 atstovų. Krikščionių demokratų blokas gavo 59 atstovus, valstiečių liaudininkai — 29, socialdemokratai — 13, žydai — 6, lenkai — 3, vokiečiai — 1, darbininkų sąrašas — 1 atstovą.

30. Lietuvos delegacija taikos deryboms su Sov. Rusija išvyko į Maskvą. Delegacijos pirmininkas — T. Norus-Narusėvičius, nariai: P. Klimas, V. Račkauskas, D. Siemaška, S. Rozenbaumas, J. Vailokaitis ir K. Bizauskas.

Gegužė

1. Washington, Arlingtono kapinėse, palaidotas Kaune žuvęs amerikietis vyr. leit. Samuel Harris.

1. Pasirodė pirmas "Trimito", Šalių Sąjungos organo, numeris.

3. Pirmą telefono pasikalbėjimą tarp Kauno ir Klaipėdos vedė susisiekimo ministras V. Černeckis ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas A. Brakas.

7. Maskvoje prasidėjo taikos sutarties derybos tarp Lietuvos ir Sov. Rusijos.

11. Prancūzija pripažino Lietuvą de facto.

15. Susirinko Steigiamasis Seimas. Pirmą posėdį atidarė vyriausią amžiumi G. Petkevičaitė, sekretoriavo — jauniausia amžiumi Muraškaitė. Valstybės Prezidentas A. Smetona padarė Valstybės Tarybos ir laikinosios vyriausybės darbų atskaitą ir pareiškė, jog atiduoda St. Seimui visą savo ir Valstybės Tarybos, Ministrų Kabineto, valstybės kontrolieriaus ir vyriausiojo karo vado kompetenciją. St. Seimas patvirtino valstybės nepriklausomybės paskelbimo formulę.

St. Seimo pirmininku išrinktas Al. Stulginskis, sekretorium — L. Natkevičius.

St. Seimo atidaryme dalyvavo Dr. J. Basanavičius, Vydiūnas ir M. Biržiška, atvežęs Vilniaus lietuvių sveikinimus.

16. Ryšium su St. Seimo susirinkimu Kaunas buvo ilumienuotas. Kaune pasodintas St. Seimo ažuolas.

28. "L. V. Ž." paskelbė St. Seimo priimtą amnestijos įstatymą.

Birželis

8. Klaipėdos krašto civilinę valdžią perėmė civilinis prancūzų komisaras.

10. St. Seimas priėmė laikinąją Lietuvos valstybės konstituciją.

11. Respublikos Prezidento pareigas pradėjo eiti St. Seimo pirmininkas Aleksandras Stulginskis.

11. Lietuvos atstovų prie šv. Sosto kun. Narjauską priėmė M. Popiežius.

Susirinkęs aukščiausias sovietas naujiesiems posėdams. Pirmoj eilėj iš kairės: Suslov, Mikoja, Bulgandin, Kruščiov, Vorosilov. Antroj eilėj mažesnės komunistų partijos lėlės.